

Opinnäytetyö (AMK)

Tradenomi, myyntityö

2024

Jessica Varjonen

Vastuullinen sijoittaminen

– Vastuullisuus ja ESG-mittarit osana sijoittajien sijoitustoimintaa

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Tradenomi, myyntityö

2024 | 67 sivua

Jessica Varjonen

Vastuullinen sijoittaminen

– Vastuullisuus ja ESG-mittarit osana sijoittajien sijoitustoimintaa

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia vastuullista ja ESG-sijoittamista ilmiönä sijoittajien keskuudessa. Tavoitteena on selvittää, kuinka paljon vastuullisuus todella vaikuttaa sijoitustoimintaan ja miten paljon tietoisia ratkaisuja eri vaihtoehtojen välillä tehdään.

Opinnäytetyön teoriaviitekehys käsittelee ensin sijoitustoimintaa yleisesti sekä tarkemmin rahastoihin sijoittamista. Tämän jälkeen käsitellään yritystoiminnan vastuullisuutta, sen mittaamista ja motiiveja. Lopuksi käydään läpi tarkemmin ESG-sijoittamista, sen tapoja ja mahdollisia sijoituskohteita rahastojen näkökulmasta.

Tutkimus suoritettiin kvantitatiivisena kyselynä, joka jaettiin sijoittajien ja sijoittamisesta kiinnostuneiden ryhmissä. Vastauksia saatiin yli 100 sijoittajalta.

Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että moni sijoittaja arvostaa vastuullisuutta ja ymmärtää, millaiset sijoituskohteet toimivat vastuullisesti. Vastuullisten valintojen tekeminen oman sijoitustoiminnan näkökulmasta saattaa kuitenkin olla haastavaa. Monikaan ei koe, että tuotto ja vastuullisuus voidaan yhdistää. Vastuullisen sijoittamisen mittareista on hyvä keskustella enemmän, jotta toiminnasta saadaan läpinäkyvää.

Asiasanat:

ESG, rahastot, sijoittaminen, vastuullinen sijoittaminen, vastuullisuusraportointi

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Bachelor Degree Of Business Administration | Financial Services

2024 | 67 pages

Jessica Varjonen

Responsible investing

– Responsibility and ESG metrics within the context of investors' investment plans

The goal of this research paper is to examine responsible and ESG investing as a phenomenon, to find out how much sustainability actually influences investment actions and how many conscious choices are made between different options.

The theoretical framework of this research paper first addresses investments as a whole, and then more specifically investing into funds. This is followed by a section on corporate responsibility, how it is measured and what motivates it. Finally, going into more detail about ESG investing, how it is done and possible investment targets from the perspective of funds.

The study was gathered through a quantitative inquiry, distributed to groups of investors and those interested in investing. Responses were received from over 100 participants.

According to the survey results many who invest, value sustainability and understand what types of investments are responsible. However, making responsible choices in terms of their own investment decisions can be challenging. Many do not feel that profit and responsibility can be combined. Further discussion is needed to raise awareness of ESG metrics.

Keywords:

ESG, funds, investing, responsible investment, sustainability reporting

Sisältö

1 Johdanto	7
2 Sijoittaminen	8
3 Vastuullisuus yritystoiminnassa	13
4 ESG-sijoittaminen	18
4.1 Vastuullisen sijoittamisen strategiat	19
4.1.1 Poissulkeminen	21
4.1.2 Suosiminen	22
4.1.3 Aktiivinen omistajuus	23
4.1.4 ESG-integrointi	24
4.2 Vastuullisia sijoituskohteita	25
5 Vastuullinen ja ESG-sijoittaminen	28
5.1 Tutkimuksen toteutus	29
5.2 Tutkimuksen pätevyys ja luotettavuus	30
6 Tutkimustulokset	32
6.1 Peruskysymykset ja sijoittajien sijoituskokemus	32
6.2 Vastuullisuus ja vastuullinen yritystoiminta	37
6.3 ESG	42
6.4 Vastuullisuus omassa sijoittamisessa	48
6.5 Vastaaajien muita huomioita	53
7 Johtopäätökset	55
Lähteet	59

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Kuvat

Kuva 1. Yritysvastuun osa-alueet	13
----------------------------------	----

Kuviot

Kuvio 1. Erilaisten Yhdysvaltojen sijoituslajien tuoton kasvu kumulatiivisesti 1928–2018 vuosien välillä (Kallunki ym. 2019, 14).	9
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden sukupuolet	32
Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden ikä	33
Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden sijoituskokemus.	34
Kuvio 5. Kyselyyn vastanneiden sijoitusvarallisuuden määrä.	35
Kuvio 6. Vastaajien sijoituskohteet.	36
Kuvio 7. Vastuullisuuden huomiointi vastaajien omista sijoituksista.	37
Kuvio 8. Vastaajien jako eettisiin ja vastuullisiin sijoittajiin.	38
Kuvio 9. Minkä tekijöiden perusteella vastaajat sijoittavat vastuullisiin yrityksiin.	39
Kuvio 10. Vastuullisen yritystoiminnan käsitteet.	41
Kuvio 11. Vastaajien mielestä tärkeimmät ESG:n osa-alueet.	42
Kuvio 12. ESG osa-alueiden sisällön tärkeys.	43
Kuvio 13. Kestävän kehityksen käsitteet.	45
Kuvio 14. Vastuullisen sijoittamisen strategiat.	48
Kuvio 15. Vastuullisen rahastosijoittamisen vaihtoehdot.	49
Kuvio 16. Vastuullisuuden huomioiminen eri ikäluokissa.	52
Kuvio 17. Sijoitusajan vaikutus vastuullisuuden huomiointiin.	53

Taulukot

Taulukko 1. Yhdysvaltojen vuosien 1926–2000 eri sijoituskohteiden keskimääräinen tuotto ja keskihajonta vuodessa (Kallunki ym. 2019, 20).	10
Taulukko 2. Vastuullisuuden merkitys sijoitustoiminnassa.	50

1 Johdanto

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia tietämystä vastuullisesta ja ESG-sijoittamisesta ja sen vaikutusta sijoittajien sijoitustoimintaan. ESG-sijoittaminen on tänä päivänä tärkeä ilmiö, sillä sen avulla pystytään vaikuttamaan monipuolisesti eri alojen yritysten toiminnan vastuullisuuteen. Rahoituksen muuttuessa vastuullisemmaksi myös yritysten toiminta muuttuu vastuullisemmaksi, ja tällä on iso vaikutus maailmaan.

Tutkimuksessa halutaan selvittää sitä, miten vastuullisuus todella näkyy sijoittajien sijoitustoiminnassa ja miten se on muuttunut vastuullisuuden noustessa pinnalle vai onko se vain teorian tasolla oleva ilmiö. Vaikka vastuullisuudesta puhutaankin jo käytännön kautta, sen heijastuminen sijoittajien sijoitustoimintaan ei ole selvää. Tutkitaan siis vastuullisuuden merkitystä, sijoittajien tietämystä ja vastuullista sijoituskäyttäytymistä. Tavoitteena on kyselyn vastauksien avulla päästä johtopäätöksiin siitä, miten paljon ESG:stä todella tiedetään sijoittamisessa ja mikä mielletään ESG-sijoittamiseksi. Onko ESG-sijoittaminen niin yleistä kuin mitä esimerkiksi mediassa annetaan ymmärtää?

Teoriaviitekehys koostuu sijoittamisesta yleisesti sekä erityisesti rahastoista, joihin aiheen käsittely haluttiin vielä tarkemmin rajata. Tämän jälkeen käsitellään yritystoimintaa vastuullisuuden näkökulmasta ja sen mittareita. Lopuksi perehdytään ESG-sijoittamiseen, sen strategioihin ja vaihtoehtoihin. Tämä teoriaviitekehys tukee tutkimusta.

Tutkimus toteutetaan kvantitatiivisena eli määrällisenä, koska tarkoituksena on tutkia isoa ilmiötä yleisellä tasolla. Työ toteutetaan kyselytutkimuksena, ja kysely lähetetään sijoittajien ja sijoittamisesta kiinnostuneiden ryhmään sosiaalisen median kautta.

2 Sijoittaminen

Sijoittaminen tapahtuu rahoitusmarkkinoilla, joiden tärkein tehtävä on ohjata yhteiskunnan pääomaresurssit tehokkaimpaan käyttöön. Se on talouskasvun ja taloudellisen hyvinvoinnin edellytys. Rahoitusmarkkinat myös parantavat arvopapereiden likvidisyyttä, hajauttavat pääoman riskiä ja välittävät informaatiota. Rahoitusmarkkinat ovat siis koko yhteiskunnan perusta, ja ne ovat mahdollistaneet suuren osan talouskasvusta. (Juntunen 2023, 32.)

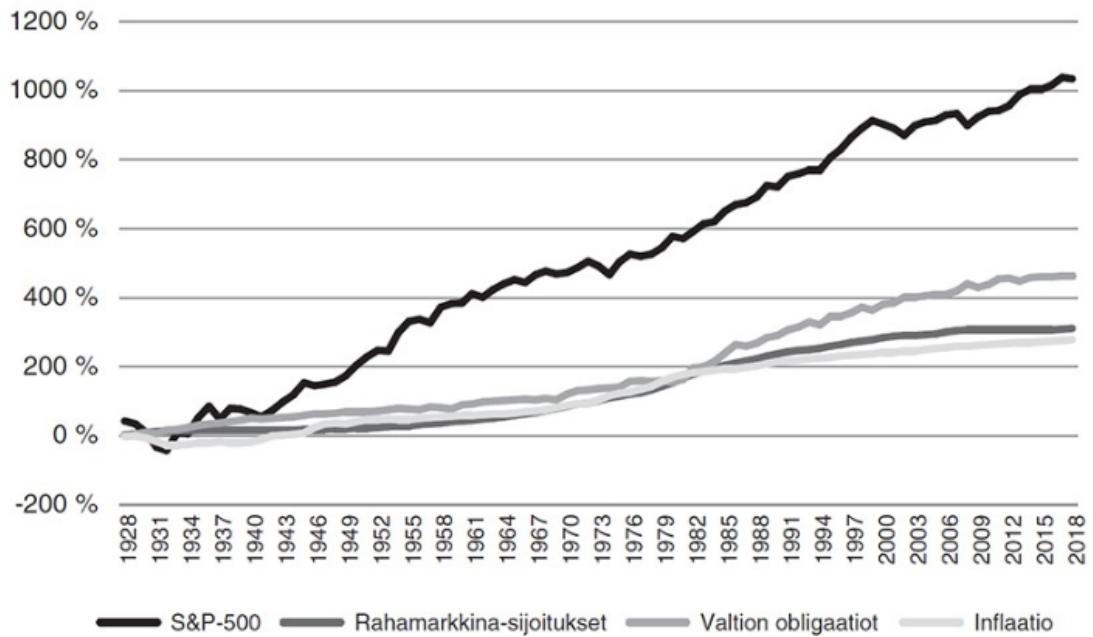
Sijoittaminen tarkoittaa yleisesti sijoituskohteiden ostoa, niiden hallussapitoa ja niiden myymistä rahoitusmarkkinoilla tavoitellen tästä voittoa. Yleisimmät kohteet ovat pörssiosakkeet ja valtionlainat, mutta sijoittaa voi myös rahastoihin, kiinteistöihin ja raaka-aineisiin. Keskeistä sijoittamisessa on tuotto, jota tavoitellaan, ja riskinotto. Riskiä ei pysty kokonaan poistamaan, eikä kannatakaan, koska se on yhteydessä tuottoon. (Pesonen 2013, 10.)

Voiton saaminen sijoitustoiminnasta ei vaadi suuria rahoja, toisin kuin usein luullaan. Alkuun pääsee muutamilla kymmenillä euroilla. Tärkeintä on sijoittamisen aloittaminen. Varojen pitäminen todennäköisesti alle inflaation tuottavissa pankkitalletuksissa ei johda vaurauteen. Pitää olla pitkäjänteinen sijoittaja menestyäkseen. (Saario 2021, 15.) Osakemarkkinat esimerkiksi tuottavat keskimäärin pitkällä aikavälillä 7 prosenttia vuodessa. Se on moninkertainen verrattuna korkoihin, joita talletustili tuottaa. (Juntunen 2023, 40.)

Riski ja tuotto kulkevat yhdessä. Mitä enemmän haluaa sijoituksistaan tuottoa, sitä suurempaa riskiä pitää pystyä kantamaan. Riskin laatu ja suuruus vaihtelevat sijoituskohteen mukaan. Tyypillisenä riskinä pidetään sitä, että sijoitetun pääoman arvo laskee. Sijoittaja ei kuitenkaan ole menettänyt mitään ennen kuin myy tappiolla, eli realisoi tappionsa. Sijoituksien arvon heittäminen ei siis tarkoita välttämättä sijoitusten tappiollisuutta. (Kullas & Myllyoja 2014, 66–67.)

Sijoituksen tulos muodostuu arvonnoususta ja mahdollisista sijoituskohteen omistuksen takia saaduista maksuista. Kiinteistösijoituksessa esimerkiksi tuotto

muodostuu vuokratuloista ja arvonnoususta. Pitkällä aikavälillä suurin tuotto on tähän mennessä saatu osakesijoituksista. (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2019, 13–14.) Kuviossa 1 Yhdysvaltojen rahoitusmarkkinat havainnollistamaan tätä. Kuviossa nähdään myös se, ettei mikään sijoitusluokka ole reaali- tuotolla mennyt kumulatiivisesti miinukselle, vaan on ylittänyt inflaation. Näin ollen jokainen sijoitusluokka on ollut kannattavampi kuin säästäminen sijoittamatta.

Kuvio 1. Erilaisten Yhdysvaltojen sijoituslajien tuoton kasvu kumulatiivisesti 1928–2018 vuosien välillä (Kallunki ym. 2019, 14).

Sijoituksen riskiä taas voidaan havainnoida tuoton kokonaisvaihtelulla käyttäen tässä keskihajontaa. Se kuvaa, miten yhden sijoituskohteen tuotto tietyllä aikavälillä vaihtelee keskiarvoon verrattuna. (Kallunki ym. 2019, 19–20.)

Taulukko 1. Yhdysvaltojen vuosien 1926–2000 eri sijoituskohteiden keskimääräinen tuotto ja keskihajonta vuodessa (Kallunki ym. 2019, 20).

Sijoituskohde	Tuotto (%)	Keskihajonta (%)
S&P 500 -osakeindeksi	11,4	19,6
Valtion obligaatiot	5,1	7,7
Rahamarkkinasijoitukset	3,4	3,0
Inflaatio	3,1	4,0

Aikaisemmassa kuviossa olleita eri sijoituskohteita ja niiden tuottojen ja keskihajonnan eroja voidaan tutkia. Taulukosta 1 nähdään, että keskihajonta on sitä suurempi, mitä suurempi tuottokin on.

Suuren riskin sijoituskohteisiin ei saisi sijoittaa niin suurta osaa varallisuudesta, että päivittäinen varojen käyttö vaarantuu. Velalla maksetut sijoitukset esimerkiksi sisältävät itsessään jo suuremman riskin, jolloin niiden sijoittaminen suuren riskin kohteeseen ei välttämättä ole kannattavaa. (Kallunki ym. 2019, 21.)

Riskiä mietittäessä on hyvä ottaa huomioon, että sijoittamisessa kuten kaikessa muussakin, tekemisellä on pääsääntöisesti jokin tarkoitus. Yleisimpiä tavoitteita sijoittamisen avulla on kerryttää varallisuutta elämiseen, tiettyyn suurempaan hankintaan, eläkepäiviin tai perillisille. Monet sijoittavat niin, että sijoitusvarallisuus on ainoa tulonlähde ja silloin riskejä usein kartetaan. Sijoittamisen tavoite vaikuttaa myös sijoitushorisonttiin, sillä eläkepäiville säästäessä horisontti on usein pidempi kuin jos tarkoituksena on säästää uuteen autoon. (Parviainen & Järvinen 2015, 33–39.)

Suurin riski on kuitenkin, ettei sijoittamista koskaan aloiteta. Suomalaiset esimerkiksi sijoittavat osakkeisiin ja rahastoihin keskimäärin 42 euroa

vuodessa. Uhkapelaamiseen taas 570 euroa vuodessa. (Juntunen 2023, 413.) Isoimmat syyt tähän on huonot kokemukset sijoittamisesta ja se, että sitä pidetään monimutkaisena ja vaikeana. Monet pelkäävät virheiden tekemistä ja rahojen menettämistä. (Juntunen 2023, 415.) On totta, että tuotto ja riski korreloivat suhteessa, mutta hajauttamalla tätä riskiä pystyy pienentämään (Luoma 2023, 113). Tähän rahastot voivat olla hyvä ratkaisu.

Rahasto sijoittaa erilaisiin arvopapereihin, jotka rahasto-osuuksia ostaneet silloin omistavat. Omistukset jakaantuvat siinä suhteessa, miten paljon kukin on rahastoon sijoittanut. Rahastot tavoittelevat yleensä markkinan keskiarvoa korkeampaa tuottoa. (Hyttinen 2017, 35.)

Rahastoihin pääsee sijoittamaan pienelläkin pääomalla, ja sijoittaminen on vaivatonta, sillä rahasto huolehtii sijoittamisesta ja sijoitusten hallinnoinnista. Rahastot ovat myös hyvin hajautettuja, sillä rahaston sääntöjen mukaan varat sijoitetaan useisiin sijoituskohteisiin. (Pesonen 2013, 116.) Hajauttamisen avulla salkun sijoituskohteet tuottavat parhaiten ja samalla huonoiten eri taloustilanteissa. Näin onnistumiset joissain kohteissa tasapainottavat toisten kohteiden epäonnistumista. (Juntunen 2023, 295.)

Rahastot jaetaan sijoitusrahastolain mukaan sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin ns. UCITS-sijoitusrahastoihin sekä vaihtoehtorahastoihin, joita sääntelee EU:n vaihtoehtorahastojen hoitajia koskeva direktiivi. Vaihtoehtorahastot eroavat niin, että ne voivat sijoittaa laajemmin erilaisiin kohteisiin eikä niitä ole niin tarkasti säännelty. Sijoitusrahastodirektiivin mukaiset rahastot taas ovat tarkkaan säänneltyjä esimerkiksi sijoituskohteiden, markkinoiden ja riskienhallinnan osalta. (Mähkä 2021, 54–55.)

Osakerahastot sijoittavat varallisuuden osakkeisiin ja voivat rajata kohdeosakkeitaan esimerkiksi maantieteellisesti tai toimialan perusteella. Korkorahastot taas sijoittavat varallisuuden yritysten ja valtioiden lainoihin. (Mähkä 2021, 47–50.) Korkorahastot jaotellaan lainojen pituuksien perusteella. Lyhyen koron rahastoissa lainojen pituudet ovat alle vuoden ja pitkän koron rahastossa useita vuosia. Korkorahastot voidaan jakaa myös sen perusteella,

mille ne myöntävät lainaa, sillä riski vaihtelee. Valtiot ovat yleensä pienempiriskisiä lainanottajia kuin yritykset, ja sen vuoksi valinta vaikuttaa niin rahaston riskiin kuin tuottoon. (Pesonen 2013, 133–139.)

Näiden lisäksi on yhdistelmärahastoja, jotka sijoittavat sekä korko- että osakemarkkinoille. Rahastot voivat sijoittaa myös varojaan toisiin rahastoihin. (Kullas & Myllyoja 2014, 86.)

Rahasto-osuuden hinta on sijoitusrahaston sijoitusten markkina-arvo jaettuna liikkeellä olevien sen hetkisten rahasto-osuuksien määrällä (Kallunki ym. 2019, 117). Rahastojen kuluihin kuuluu ostettaessa menevä merkintäpalkkio, myydessä menevä lunastuspalkkio ja hallinnointipalkkio. Lisäksi voi olla tuottosidonnainen palkkio, joita sijoittaja maksaa vain, jos rahasto pääsee tiettyihin tuottotavoitteisiin. (Mähkä 2021, 241–243.) Tuottosidonnaiset palkkiot koskevat yleensä erikoissijoitusrahastoja (Kullas & Myllyoja 2014, 94). Rahastosijoittajan pitää olla tietoinen rahaston kulurakenteesta, sillä kulut lasketaan koko rahastoon sijoitetusta omaisuudesta (Juntunen 2023, 347).

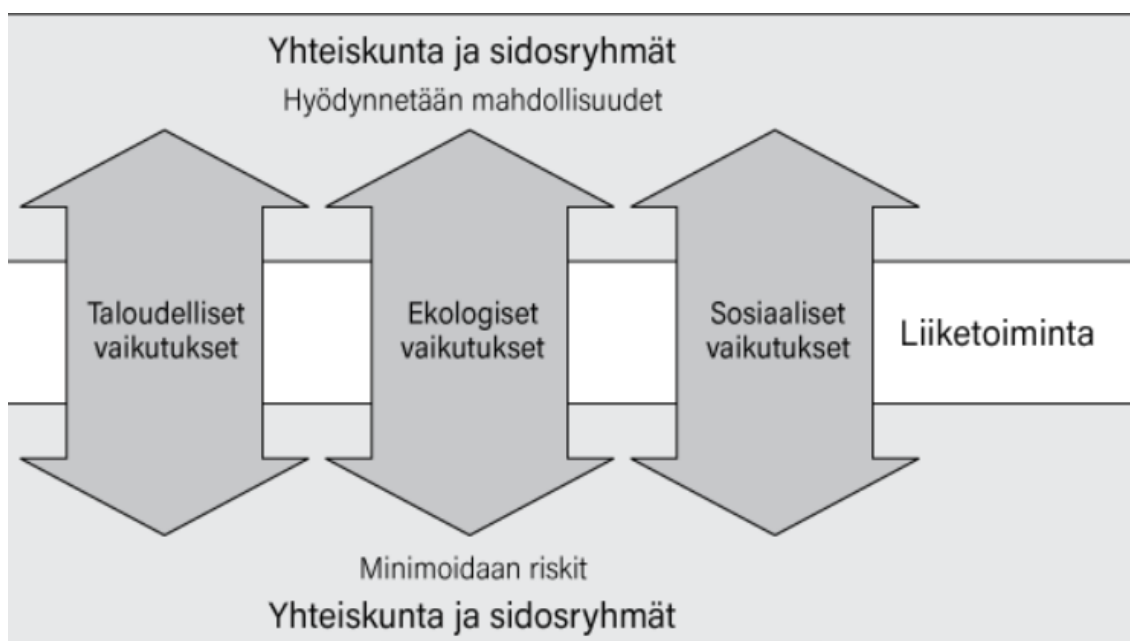
Rahastojen kulut riippuvat siitä, onko rahasto aktiivinen vai passiivinen. Aktiivinen tarkoittaa sitä, että rahastolla on salkunhoitaja, joka pyrkii omilla valinnoillaan voittamaan vertailuindeksin. Passiiviset rahastot taas pyrkivät yleensä vain seuraamaan indeksiä ja muutoksia salkun sisällössä tehdään harvoin. (Kullas & Myllyoja 2014, 94–95.)

Rahaston tuotto muodostuu sijoituskohteiden arvonnoususta ja -laskusta sekä mahdollisista korko- ja osinkotuotoista (Kallunki ym. 2019, 117). Tämän perusteella rahaston osuudet voivat olla tuotto-osuuksia tai kasvuosuuksia. Ensin mainituista maksetaan osittain tai kokonaan tuotto omistajille, kun taas kasvuosuuksien tuotto kasvattaa osuuden arvoa, eikä sitä jaeta pois rahastosta. (Mähkä 2021, 62.)

3 Vastuullisuus yritystoiminnassa

Vastuullisuus yritystoiminnassa voidaan määritellä vastuun kantamiseksi toiminnan aiheuttamista vaikutuksista. Jokaisen yrityksen toiminta vaikuttaa ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisiin. Nämä vaikutukset voivat olla positiivisia tai negatiivisia. Yrityksen vastuullisuus on myös valintoja siitä, kenen kanssa se toimii ja miten se toimii. (Kurittu 2021, 16.)

Yritysvastuu voidaan jakaa taloudellisiin, ekologisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin niin yhteiskunnalle kuin sidosryhmillekin. Jos yritysvastuussa otetaan nämä huomioon, voidaan niitä hyödyntää vastaamalla odotuksiin ja minimoimalla riskit. (Niskala, Pajunen & Tarna-Mani 2013, 17–18.) Kuvassa 1 yritysvastuun eri osa-alueet.

Kuva 1. Yritysvastuun osa-alueet (Juutinen 2016, 26).

Liiketoiminnan vaikutukset eri osa-alueille ovat merkittäviä, ja jos ne ymmärretään ja tunnistetaan, voidaan niiden haittoja minimoida ja mahdollisuuksia hyödyntää (Juutinen 2016, 26). Yritysvastuu tarkoittaa lainsäädännön vaatimukset ylittäviä toimia. Tämä tarkoittaa, että vastataan sidosryhmien ja yhteiskunnan odotuksiin siitä, mikä on hyvä ja odotettu taso

hoitaa asioita yrityksessä. Se tarkoittaa myös liiketoimintaympäristön ymmärrystä ja huomioon ottamista. (Juutinen 2016, 28–29.)

Moderni yritysvastuu on suoraan yhteydessä kestävään kehitykseen, jonka käsite lanseerattiin YK:n komission raportissa vuonna 1987. Kestävällä kehityksellä tavoitellaan kestävää kulutusta, jossa tämänhetkinen kuluttaminen ei ole pois tulevilta sukupolvilta, vaan kaikilla tulee olemaan samanlaiset mahdollisuudet. (Joutsenvirta, Halme, Jalas & Mäkinen 2011, 13.)

Yrityksien sidosryhmät ovat kiinnostuneita yrityksen toiminnasta ja ottavat kantaa siihen. Yritys yrittää vastata sijoittajien tuotto-odotuksiin ja asiakkaiden odotuksiin tuotteiden kohdalla. Yritykset eivät toimi ympäristöstään ja yhteiskunnastaan eristyksissä, ja tämä toimintaympäristö muuttuu koko ajan. Jotta sidosryhmien odotuksiin pystytään vastaamaan, pitää ne ja yhteiskunnallinen tilanne tuntea hyvin. (Joutsenvirta ym. 2011, 14.) Asiakkaat odottavat luotettavia ja vastuullisesti tuotettuja tuotteita, naapurit turvallista elinympäristöä ja luotonantajaa hyvää riskinhallintaa ja takaisinmaksukykyä. Myös henkilöstön odotukset heidän hyvinvointinsa huolehtimisesta ovat tärkeitä. (Kurittu 2021, 20.) Näistä asioista raportoidaan yrityksen vastuuraportissa.

Hyvän yritysvaluuriraportin hyötyjä voivat olla esimerkiksi maineen nousu, riskinhallinta, parempi vuorovaikutus ja toiminnan kehittäminen (Kurittu 2018, 7). Yritysvaluuriin huomioiminen auttaa saavuttamaan kilpailuetua tai pitämään nykyinen kilpailuetu muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämä voi auttaa myös huomioimaan ja ennakoimaan liiketoimintaympäristön tapahtumia, jotka voivat vaikuttaa eri resurssien tarjontaan heikentävästi. (Juutinen 2016, 28–29.)

Sijoittajan mahdollisuus saada ylituottoa sijoittamalla vastuullisesti kasvaa koko ajan. Erilaisten tutkimusten mukaan vastuullinen sijoitus tuottaa paremmin pidemmällä aikavälillä ja siinä on pienempi riski. Vastuullinen yhtiö saa myös lainaa helpommin ja pienemmällä kustannuksella, mikä vaikuttaa sen sijoitustuottoihin. Vastuullisissa yrityksissä yleensä myös asiakkaat ovat lojaalimpia, mikä laskee yrityksen sijoitusten riskejä. Tällaiset yhtiöt arvostetaan

korkeammalle niiden listautuessa pörssiin, mikä voi johtaa ylituottoihin. (Silvola & Landau 2019, 21.)

Tutkimusten mukaan vastuulliset sijoitukset myös ovat varmempia muun muassa markkinoiden laskukautta, geopoliittisia riskejä ja kryptovaluuttojen aiheuttamia epävarmuuksia vastaan. Tämä johtuu siitä, että ESG-sijoitukset voivat tuottaa hyviä voittoja myös näissä tilanteissa, sillä niiden strategia lisää brändiarvoa ja sitouttaa paremmin asiakkaita ja työntekijöitä. Tämän lisäksi ESG-sijoituksiin sijoittavia motivoi muukin kuin raha, jolloin sijoituksista ei luovuta niin herkästi huonommassa markkinatilanteessa. (Yang, Kwaku Agyei, Bossman, Gubareva & Marfo-Yiadom 2023.)

Aineettoman omaisuuden merkitys yrityksen arvon mittauksessa on viime aikoina kasvanut, ja yrityksen arvoa sijoituskohteena mitataan sen kyvyllä menestyä myös tulevaisuudessa. Monet vastuullisuusanalyysit mittaavat juuri näitä asioita, joten vastuullisesti toimivan yhtiön markkina-arvo voi olla paljon korkeampi kuin vastuullisuutta pakoilevan. (Kurittu 2021, 27.)

Yrityksen vastuuraportin merkittävin tarkoitus on informoida ja selventää ymmärrystä yrityksen toiminnasta, aikaansaannoksista ja tavoitteista (Kurittu 2018, 7). Vastuullisuusraportointia tehdään, jotta yritys voi pohtia omaa vastuullisuuttaan ja viestiä sitä eteenpäin. Näin asiakkaille ja uudelle henkilöstölle tai kenelle tahansa kiinnostuneelle saadaan tieto, kun he sitä kaipaavat. (Kurittu 2018, 13–14.)

Yrityksien vastuullista liiketoimintaa määritellään eri ohjeiden ja periaatteiden mukaan, jotka ohjaavat yritysten toimintaa. Kansainvälisesti tunnettuja ohjeita ja periaatteita on jo useampi, kuten UN Global Compact. Yrityksen sitoutuessa noudattamaan sen periaatteita se viestii sidosryhmilleen toimintavastaan ja arvoistaan. (Ratsula 2016, 41–43.)

UN Global Compactin velvoitteet, joita sitoutuneet organisaatiot noudattavat, käsittelevät neljää eri teemaa: ihmisoikeudet, työelämä, ympäristö ja korruption vastaisuus. Ihmisoikeuksiin liittyen yritykset sitoutuvat tukemaan ja kunnioittamaan niitä sekä huolehtimaan, etteivät ne osallistu ihmisoikeuksien

loukkauksiin. Työelämään liittyen yritykset sitoutuvat tukemaan yhdistymisvapautta, pakkotyön ja lapsityövoiman poistamista sekä työmarkkinoilla tapahtuvan syrjinnän poistamista. Ympäristöön liittyvät periaatteet taas sitouttavat yritykset tukemaan varovaisuusperiaatetta ympäristöasioissa ja tekemään omia hankkeita, jotka auttavat ympäristöasioissa kestävyuden edistämistä ja kannustavat kestävämmän tekniikan kehitystä. Viimeinen periaate koskee korruption vastaisuutta. Se vaatii yrityksiä toimimaan korruption ehkäisemiseksi kaikissa sen muodoissa. (Ratsula 2016, 42–43.)

Yritysten vastuullisuusraportointia voidaan katsoa eri näkökulmista. Sitä voidaan ajatella sidosryhmien kautta, jolloin vastuullisuus on tärkeää sidosryhmiä kohtaan, kuten asiakkaita, rahoittajia ja omistajia. Vastuullisuusraportointi voidaan nähdä myös toimialan kautta, jolloin kyseessä on kyseisen toimialan vastuullisuusnäkökulma ja sen erityiskysymykset raportoinnissa. Vastuullisuusraportointia voi käsitellä yleismaailmallisten periaatteiden mukaan, kuten ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien. Osa yritysraportoinnin tekijöistä on myös yhteiskuntasidonnaisia, joihin vaikuttavat eri maiden ja kulttuurien erilaiset lainsäädännöt ja tavat. (Juutinen 2016, 30–31.)

Yrityksien tulee selvittää omalle toiminnalleen keskeiset ESG-asiat. Tämä tehdään usein olennaisuusmäärittelyllä, jonka tulokset sisällytetään vuosiraporttiin. Yleensä ainakin suurimmat pörssiyritykset tekevät tämän. Pienempien yritysten tueksi on laadittu yritysraportointiohjeet. Oletus on, että näitä ohjeita hyödynnetään yhä enemmän liiketoiminnan tukena ja sidosryhmille viestinnässä. Olennaisuusmäärittelyssä selvitetään yritykselle ja sen sidosryhmille eri ESG-asioiden merkitys ja se, miten yrityksen liiketoiminta vaikuttaa niihin. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen 2020, 69.)

Yritysraportoinnissa käytetään laajasti ympäri maailmaa GRI:tä eli Global Reporting Initiativea. Se luotiin, jotta voitaisiin laatia yhteiset ohjeet yritysraportointiin muun kuin talouden osalta. Se on tarkoitettu kenen tahansa raportoinnin käyttöön ja sitä voi hyödyntää täsmällisesti tai soveltaa organisaation toimintaan soveltuvalla tavalla. Tärkeintä on kuitenkin tuoda

raportissa esille juuri kyseisen organisaation kannalta olennaisia asioita. (Niskala ym. 2013, 106–107.)

GRI on toiminut jo pitkään kansainvälisesti johtavana raportointivälineenä, ja se on kehittynyt aikojen saatossa paljon. Se on muun muassa julkaissut nopeasti ohjeet aina uusien yritys vastuuraportointiin liittyvien aloitteiden, kuten YK:n Global Compact periaatteiden, jälkeen. (Kurittu 2018, 9–12.)

GRI-standardi koostuu raportoinnin perusteista, yleisistä tiedoista yrityksestä, josta raportti tehdään, ja johtamistavan kuvauksesta eli siitä, miten vastuullisuutta johdetaan yrityksessä. Tämän lisäksi raportointiin kuuluu taloudellisen vastuun, ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun tunnusluvut sekä toimialakohtaiset tunnusluvut. (Kurittu 2018, 77.)

4 ESG-sijoittaminen

YK:n komission mukaan käsite kestävä kehitys tarkoittaa luonnonvarojen kuluttamista niin, ettei tulevilta sukupolvilta viedä mahdollisuutta samaan. Myöhemmin tämän rinnalle otettiin termi *vastuullisuus*, joka jaotellaan kolmeen osa-alueeseen, joista muodostuu termi *ESG*. (Kurittu 2021, 15.) *ESG*-kirjainlyhenne tulee siitä, miten vastuullisuus jaetaan kolmeen eri osa-alueeseen. Vastuullisuuden avulla vähennetään yritystoiminnan riskejä ja se jaetaan kolmen eri kirjaimen avulla (E) ympäristöön, (S) sosiaaliseen toimintaan ja (G) hallintoon liittyvään toimintatapaan. Mittarien avulla yritykset laativat tavoitteet ja vuosittaiset ohjelmansa tiedottaen nämä sidosryhmilleen. (Haavisto 2022, 13.)

Eniten näistä osa-alueista on viime aikoina korostunut ympäristöulottuvuus (E). Tutkimukset ovat kuitenkin kyseenalaistaneet, ovatko juuri nämä kolme osa- aluetta yhtä tärkeitä tai ainoita osa-alueita, mitä tulisi pitää tärkeinä. Tutkimusten mukaan kuitenkin osa-alueiden merkitykset vaihtelevat näkökulman mukaan. Ympäristö ja sosiaalinen toiminta nousevat ensimmäiselle sijalle kestävyys- ja rahoitusnäkymissä. (Benuzzi, Klaser & Bach 2023.)

Ensimmäinen kirjain E tulee sanasta *environmental*, joka tarkoittaa ympäristöasioita. Vastuullisuudessa tämä tarkoittaa sitä, miten yritysten toiminnassa huomioidaan ympäristöön liittyviä asioita, kuten energiatehokkuutta, kiertotaloutta, ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuutta. Toinen kirjain S tulee sanasta *social*, joka tarkoittaa sosiaalista vastuuta. Tämä huomioidaan taas vastuullisuudessa esimerkiksi ihmisoikeuksien, lasten oikeuksien, työelämäoikeuksien ja tuoteturvallisuuden kautta. Viimeinen kirjain G tulee sanasta *governance*, joka tarkoittaa hyvää hallintotapaa. Vastuullisuudessa yrityksissä tämän huomioiminen näkyy esimerkiksi hallituksen riippumattomuutena, veronmaksuna sekä korruption- ja lahjonnanvastaisena toimintana. (Thurén 2021, 216.)

Monikaan ei ole aina ja kaikkialla vastuullinen, sillä tehdään jatkuvasti valintoja, joilla on positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia ympäristöön sekä yhteiskuntaan.

Myös se, miten sijoitetaan, vaikuttaa kuten kulutusvalinnat ja jopa enemmän. Sen takia on tärkeää huomioida sijoittamisen keinoja sekä sijoitusvalikoima ja ottaa ESG-asiat mukaan omaan sijoittamiseen. (Hyrskke ym. 2020, 10.)

Kaikki voivat olla vastuullisia sijoittajia, eikä ESG-asioiden huomioimisen tarvitse olla asiaan erityisen perehtyneiden erikoistyöskentelyä vaan kaikkien sijoittajien olennainen osa päätöksentekoa. Vaikka kaikki eivät ajattele moraalialia tai etiikkaa sijoittamisessaan, ESG-tekijät vaikuttavat myös sijoituskohteen tuotto-riski-suhteeseen merkittävästi, sillä ne ovat olennaisia yrityksille ja niiden tulokselle. (Hyrskke ym. 2020, 101.) Sijoittamisen perustavoite on voiton tavoittelu. Tämän lisäksi vastuullisella sijoittamisella voidaan edistää monia asioita ja suojella uhan alla olevaa kulttuuria, ilmastoa tai metsiä. (Kurittu 2021, 12.)

4.1 Vastuullisen sijoittamisen strategiat

Vastuullisen sijoittamisen sivuuttaminen on nykyään lähes mahdotonta, sillä se on iso osa yhteiskunnallista keskustelua ja valtavirtaa. Vastuullisen sijoittamisen soveltaminen kehittyi koko ajan. Maapallon ongelmat ovat esimerkiksi jo niin kipeitä, että niihin puuttuminen on pakollista. (Mähkä 2021, 169.) Monet instituutiosijoittajat myös mittaavat sijoitustoimintansa ESG-tuloksia ja vaikutuksia. Instituutiosijoittajien lisäksi yksityissijoittajat ovat jo valveutuneet suurista kestävän kehityksen teemoista ja vaativat toimintaa sijoituskohteiltaan ja varainhoitajiltaan. Yrityksiä ja sijoituskohteita tarkastellaan yhä kriittisemmin. (Hyrskke ym. 2020, 13.)

Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa, että perinteisen talouslukuanalyysin sijaan tai rinnalla sijoituskohteiden valinnassa otetaan huomioon ESG-asioita (Silvola & Landau 2019, 18). Arkipuheessa voidaan *vastuullinen* ja *eettinen sijoittaja* sekoittaa keskenään helposti. Vastuullinen sijoittaminen on viime aikoina hyvin yleistynyt, kun taas eettinen sijoittaminen on muuttunut harvinaisemmaksi. Ero näissä on selkeä. Eettinen sijoittaminen perustuu sijoittajan omiin arvoihin. Eettinen sijoittaja haluaa sijoittaa hyvällä omatunnolla. Tässä voi olla taustalla

niin uskonnollinen arvopohja kuin esimerkiksi ympäristöideologiset näkemykset. Vastuullinen sijoittaminen taas tarkoittaa ESG-asioiden huomioimista sijoittamisessa. Vastuulliset sijoittajat viittaavat usein johonkin kansainväliseen viitekehykseen tai normistoon kuten PRI. (Silvola & Landau 2019, 33–34.) Eettiselle sijoittajalle omien arvojen mukaan sijoittaminen on tärkeintä, eikä esimerkiksi tuoton tavoittelu ole niin suuressa osassa (Kurittu 2021, 32).

Vastuullisen sijoittamisen mittaaminen on kuitenkin yhä tänä päivänä melko hankalaa. Sijoittaminen perustuu usein erilaisille tunnusluvuille, jotka pystytään ilmoittamaan selkeästi vertailtavina. Vastuullisuuden vertailu ei kuitenkaan ole vielä yhtä helppoa. Vastuullisuus ei muutenkaan ole yhtä selkeä asia kuin vaikka liikevaihdon määrä, sillä herää kysymys, mikä on oikeasti vastuullista. Vertailukelpoisia standardeja tähän kehitetään kuitenkin koko ajan. Esimerkiksi EU kehittää taksonomiaa eli kestävyysluokittelua, jonka avulla liiketoiminnan vastuullisuutta voidaan määritellä. Tämän lisäksi EU:n tiedonantoasetus määrää rahastojen luokittelun vastuullisuuden mukaan. (Thurén 2021, 217.)

EU pyrkii standardisoimaan kestävän rahamaailman, ja vihreä taksonomia on osa tätä pyrkimystä. Jotta yrityksen toiminta olisi taksonomian kestävä, sen täytyy merkittävästi lisätä ainakin yhtä taksonomian tavoitetta ympäristöön liittyen samalla vaikuttamatta negatiivisesti muihin tavoitteisiin. Tavoitteet liittyvät ilmastonmuutokseen, veden resursseihin, kiertotalouteen, saasteiden ja jätteen ehkäisyyn sekä luonnon monimuotoisuuteen. Taksonomiasta löytyy myös toimintoja, jotka eivät missään nimessä ole taksonomiakelvollisia, kuten jätteenpolttu. (Kurittu 2021, 238–239.)

EU:n taksonomian myötä myös rahastojen vastuullinen toiminta tarkentuu. Rahastojen tulee raportoida, mitä taksonomian mukaista ympäristötavoitetta niiden sijoitukset edistävät. Sen lisäksi rahastojen tulee ilmoittaa prosenttiosuus taksonomian mukaisista sijoituksista ja toisaalta siitä, jos rahasto ei sijoita vastuullisesti. Kaikesta toiminnasta ja muutoksista tulee ilmoittaa. (Kurittu 2021, 240.)

ESG-sijoittamisessa on edelleen epäselvää, miten eri ESG-pisteet sopivat sijoittajien mieltymyksiin. Ranskalaisen tutkimuksen mukaan yksi ESG-pisteitys ei sovi kovin hyvin kaikille vastuullisille sijoittajille, sillä se ei huomioi eri kestävän kehityksen näkökulmia tarpeeksi hyvin. Tutkimuksen tulokset osoittivat lopulta, että ESG-sijoittamiselle voi olla hyvin erilaisia motiiveja ja näkökulmia ja että kaikki eivät pidä ESG-tuotteita nykyisessä muodossaan sopivina, sillä ne eivät huomioi näitä. (Assaf, Monne, Harriet & Meunier 2023.)

Vastuullinen sijoittaminen voi olla erilaista, ja sitä voi lähestyä eri tavoilla. Myös rahastoissa hyödynnetään näitä vastuullisen sijoittamisen eri strategioita. Rahaston esitteestä käy usein ilmi, mitä strategioita se mahdollisesti hyödyntää. (Mähkä 2021, 175.) Tässä luvussa on tarkemmin perehdytty muutamaa eri lähestymistapaan.

4.1.1 Poissulkeminen

Poissulkemisessa potentiaalisista sijoituskohteista poissuljetaan tiettyjä tuotteita, maita tai toimialoja, kuten tupakkatuotteet, aseet tai hiili. Mahdollista on myös poissulkea yrityksiä, joiden toimintatapoja pidetään vastuuttomina. Tähän voivat kuulua esimerkiksi yritykset, joissa on korruptiota, saastuttamista tai lapsityövoimaa. (Mähkä 2021, 176.) Yleensä tämä tapahtuu niin, että sijoittaja määrittelee toiminnot, joita ei halua sijoituksillaan rahoittaa. Tämän jälkeen varainhoitaja selvittää, mitkä arvopaperit ovat kytköksissä poissuljettavaan toimintaan. Yleensä kyseessä on niiden liikkeellelaskijat, eli yritykset ja valtiot tai raaka-aineiden valmistajat esimerkiksi tupakkateollisuudessa. Tämän jälkeen nämä kohteet suljetaan pois salkusta. (Hyrskke ym. 2020, 112–113.)

Rahastot soveltavat yleensä poissulkemisessa omaisuudenhoitajakohtaista linjaa esimerkiksi päihteiden tai uhkapelaamisen suhteen. Sijoittajan kannattaa selvittää tarkat poissulkemissäännöt rahastosta ennen sijoituspäätöksentekoa, sillä niissä saattaa olla suuria eroja rahastojen välillä. Rahastoissa

poissuljennassa pysyminen tarkistetaan yleensä 1–2 vuoden välein. (Hyrskke ym. 2020, 112–114.)

Poissulkemista käyttävät rahastot voivat asettaa ehtoja, joiden täytyessä poissuljetut yritykset voivat päästä osaksi rahastoa. Tämä on monille yrityksille hyvä syy täyttää ehdot, sillä rahastojen avulla se saa uusia isoja omistajia. (Mähkä 2021, 180.) Poissulkevien rahastojen hyvä puoli on se, että ne sulkevat pois myös sellaiset yritykset, joiden toiminta on itseltä mennyt ohi (Kurittu 2021, 56).

4.1.2 Suosiminen

Poissulkemisen vastakohtana toimivassa suosimisessa taas suositaan tiettyjä sijoituskohteita. Suosimisessa sijoitetaan kestävästi johdettuja kohteita, jotka tuottavat palvelunsa ja tuotteensa vastuullisesti. Tässä strategiassa sijoitukset keskitetään kohteisiin, joiden vastuullisuuspisteetykset on arvioitu paremmiksi muihin samankaltaisiin kohteisiin verrattuna. Arviointi voi perustua omaan valintaan tai esimerkiksi ammattilaisten analyysiin. Yksi suosimisen muoto on toimialansa parhaiden valinta. Siinä sijoituskohteiksi valitaan yritykset, joiden ESG-arvosanat ovat toimialansa parhaita. (Mähkä 2021, 177.) Tämän arvioinnin tekemiseksi on olemassa lukuisia eri työkaluja, joiden arvosanat eri yhtiöille vaihtelevat suurestikin eri painotusten takia (Kurittu 2021, 62–63).

Toinen suosimisen muoto on temaattinen sijoittaminen. Siinä keskitytään johonkin kestäväen kehityksen teemaan. Näitä voi olla esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunta, energiatehokkuus ja veden kestävä käyttö. Ympäristöteemojen lisäksi teemasijoittaja voi olla kiinnostunut kiertotaloudesta, tasa-arvosta, terveydestä ja hyvinvoinnista. (Kurittu 2021, 68–70.)

Poissulkevien rahastojen rinnalle on tullut niin sanottuja positiivisia rahastoja, jotka suosivat vastuullisia sijoituskohteita. Ero on lopulta aika suuri, vaikkei se siltä vaikutakaan, sillä suosivat rahastot jättävät suuren määrän potentiaalisia sijoituskohteita oman sijoitussuunnitelmansa ulkopuolelle. Tämä asettaa

haasteita salkunhoitajalle ja yritys vastuuanalyysia tekevälle analyytikolle. (Hyrskke ym. 2020, 119.)

Suosimisen tapoja rahastoissa ovat toimialansa parhaiden suosiminen ja temaattinen sijoittaminen. Toimialansa parhaiden suosimisessa sijoituskohteet määritellään luokkiin, joissa yritykset ovat vastuullisuutensa puolesta vertailtavissa. Luokkien määrittelemisessä käytetään yleensä toimialakohtaista jakoa, mutta myös maantieteellinen jako on mahdollinen. Tässä etuna on se, että yleensä rahastoon, joka tätä käyttää, tulee kaikki luokat tasaisesti edustetuksi. Temaattisessa sijoittamisessa huomioidaan yritysten tuottamat palvelut tai tuotteet ja valitaan niiden perusteella sijoitettavat kohteet rahaston teemojen mukaan. Teemoja ovat yleensä kestävään kehitykseen ja ilmastoon liittyvät kuten uusiutuvat energianlähteet. (Hyrskke ym. 2020, 120–123.)

4.1.3 Aktiivinen omistajuus

Aktiivisessa omistajuudessa korostuu sijoittajan suhde omistettavan arvopaperin yrityksen johtoon. Sijoittaja käy keskustelua yritysten kanssa ymmärtääkseen yrityksen toimia vastuullisissa asioissa ja keskustelut muuttuvat vaikuttamisprosessiksi, kun sijoittajalla on tavoitteet yrityksen toiminnan parantamiseksi. Vaikuttamisprosessit jaetaan proaktiivisiin ja reaktiivisiin prosesseihin. Reaktiiviset prosessit saavat alkunsa jostain tapahtumasta, joka herättää sijoittajan huomion. Proaktiiviset prosessit ovat ennaltaehkäiseviä ja syntyvät megatrendeistä ja sijoittajan omasta maailmankuvasta. (Hyrskke ym. 2020, 124–125.)

Yritykseen sijoittaneet voivat vaikuttaa siihen suoraan omistaja- ja äänivallan käytöllä hallituksessa tai yhtiökokouksessa ja epäsuorasti osakkeiden myynnillä ja ostolla tai siitä viestimällä. (Luoma 2023, 148.) Aktiivisen omistajuuden tavoitteena on pitkällä aikavälillä edistää yrityksen positiivista arvonkehitystä. Yksinkertaisin tapa toteuttaa aktiivista omistajuuttaan on omistaa osake, joka oikeuttaa äänioikeuteen, ja äänestää omistajan etua valvovan henkilön hallituksen jäseneksi. (Hyrskke ym. 2020, 125–129.) Rahastosijoittaja voi valita

sijoituskohteikseen rahastoja, jotka yleensä äänestävät yhtiökokouksessa omistajiensa puolesta tai joilla on vakiintuneita tapoja vaikuttaa kohteisiinsa. Rahasto voi käydä keskustelua päättäjien kanssa, ottaa osaa yhtiökokouksiin ja esittää yhtiökokouksissa ajatuksiaan tai lisätä keskustelua toisten päättäjien kanssa. Vaikuttaa pystyy myös yhteistyötä tekemällä toisten sijoituksia omistavien kanssa esimerkiksi sijoitusyhdistyksissä tai osallistuminen julkiseen keskusteluun. (Mähkä 2021, 177.)

Rahasto voi esimerkiksi äänestää yhtiökokouksessa jotain päätösesitystä vastaan, jos siitä ei ole annettu tarpeeksi tietoa osakkeenomistajille tai rahasto voi käydä aktiivista keskustelua yhtiön johdon kanssa ja jopa uhata osakkeiden myymisellä, jos yhtiö ei lupaa muuttaa toimintaansa tulevaisuudessa. Tämän lisäksi rahasto voi ehdottaa yhtiön hallitukseen uutta jäsentä. Hallitus on tärkeä päätöselin yhtiössä ja yhtiökokouksessa, johon rahaston edustaja voi osallistua, valitaan hallituksen jäsenet. (Mähkä 2021, 180–181.)

4.1.4 ESG-integrointi

ESG-integrointi tarkoittaa vastuullisuuskriteerien sisällyttämistä sijoitusanalyysiin taloudellisten mittarien rinnalle. Analyysia voidaan toteuttaa esimerkiksi useita maita ja teollisuudenaloja koskevana tai yrityskohtaisesti. Laajemmat analyysit huomioivat yhteiskunnallisia muutoksia kuten megatrendejä ja määrittelee sopivat sijoituskohteet niiden perusteella. Analyysia voi tehdä myös alakohtaisesti, jolloin voi esimerkiksi tulla esiin alakohtaista uutta lainsäädäntöä ja sen vaikutuksia yrityksiin saman toimialan sisällä. Yrityskohtaisessa analyysissä taas mitataan usein tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoa, joka on riippuvainen kannattavista investoinneista tulevaisuuteen. (Hyrskke ym. 2020, 140–141.)

ESG-asiat voivat vaikuttaa positiivisesti yritysten tulevaisuuteen esimerkiksi siten, että kestävien tuotteiden kysyntä kasvaa, läpinäkyvän hallinnon suosio sijoittajien keskuudessa kasvaa, energiatehokkaat yritykset muuttuvat entistä kannattavammiksi ja investoinnit päästöjä vähentäviin teknologioihin saattavat

tuottaa päästökauppoikeuksia. Jos näitä asioita ei huomioida voi seurauksena olla kestävämmien tuotteiden kysynnän lasku ja jopa boikotti, työntekijöiden lisääntynyt vaihtuvuus, lain vaatimat investoinnit ja sijoittajien vaatiman riskipreemion kasvu. (Hyrskke ym. 2020, 142.)

4.2 Vastuullisia sijoituskohteita

Helppo tapa aloittaa vastuullinen sijoittaminen on vastuullisiin rahastoihin sijoittaminen. Niitä ostamalla pääsee ammattilaisten valmiiksi tehtyjen salkkujen ääreen, joista on jo karsittu pahimmat pois ja lisätty vastuullisimmat mukaan sekä hajautus hoidettu. Lisäksi sijoittaminen onnistuu pienilläkin summilla. (Kurittu 2021, 103.)

Rahastosijoittamisessa salkunhoitaja huolehtii rahaston ESG-asioista. Rahaston sijoittavan tulee selvittää, miten ESG-prosessi etenee rahaston osalta, sillä rahasto käyttävät erilaisia ESG-arvioiteja ja voivat sen takia kuitenkin sisältää esimerkiksi uhkapeliyhtiöitä. (Thurén 2021, 219.)

Rahaston todellisen vastuullisuuden selvittämiseksi kannattaakin tutustua rahasto- tai avaintietoesitteeseen ja sieltä selvittää rahaston tavoitteet ja sijoituspolitiikka. Tärkeää on myös tutkia suoraan yhtiöitä, johon rahasto sijoittaa. Suomalaisista rahastoista valtaosa on YK:n vastuullisen sijoittamisen eli PRI:n allekirjoittaneiden varainhoitajien hallussa. Silloin nämä varainhoitajat sitoutuvat ottamaan vastuullisuuden mukaan sijoitusprosesseihin, vaikuttamaan aktiivisesti omistamiinsa sijoituskohteisiin ja edistämään vastuullisuusraportointia. Toiminnan todentamiseksi allekirjoittaneet raportoivat vuosittain aikaansaannoksistaan. (Kurittu 2021, 107–108.)

Vastuullisen rahaston valintaa tehdessä, kuten aina sijoittaessa, tulee kiinnittää huomiota myös rahaston tuotto- ja riskiodotuksiin. Lisäksi tulee huomioida, miten se sopii sijoittajan sijoitusprofiiliin ja -suunnitelmaan. Vaikka vastuullinen sijoittaminen voi pienentää sijoituskohteen riskejä, omaisuuslaji yleensä määrittää riskin pidemmällä aikavälillä. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi

korkorahastoissa on yleensä pienemmät riskit kuin osakerahastoissa. (Hyrskke ym. 2020, 102.)

Sijoittajan tulee seurata aktiivisesti sijoituskohteitaan jo ennen sijoittamistaan ja sen jälkeen, mikäli haluaa varmistua, että sijoitussalkku pysyy vastuullisena. Omia rahastojaan voi seurata esimerkiksi raportoinnin avulla. (Hyrskke ym. 2020, 103.) Vastuullisen rahastosijoittamisen haasteita ovat vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttamiseen. Rahastot voivat kuunnella omistajien toiveita esimerkiksi rahasto-osuudenomistajien kokouksessa, mutta muutokset tehdään lopulta aina kaikki omistajat huomioiden alan käytäntöjen mukaan. Rahastosijoittajan tehokkain tapa vaikuttaa sijoituskohteisiinsa on rahaston strategian ja lähestymistapojen arviointi huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä. (Hyrskke ym. 2020, 151.)

Suosittu vastuullisesti sijoittava rahastotyyppi on teemarahastot. Ne sijoittavat jonkun teeman mukaan ja se voi olla esimerkiksi puhtaan energian yritykset tai kestävä ruokateollisuuden yritykset. Suomalaisilla pankeilla on tarjolla tällaisia teemarahastoja. Toinen vaihtoehto on suosimista harrastavat vastuulliset rahastot, joiden salkunhoitaja valitsee eri aloilta yhtiöitä, jotka pärjäävät esimerkiksi hiilineutraaliudessa paremmin kuin kilpailijansa. (Thurén 2021, 219.) Tutkimusten mukaan sijoittajat pitävät ESG-rahastoja, jotka on juridisesti perusteltu kestäviksi EU:n taksonomian perusteella, parempana muihin vastaaviin verrattuna. Sijoittajat tuntevat olevansa paremmin turvassa viherpesulta tai muuten virheelliseltä tiedolta selkeiden lakisääteisten ESG-määritelmien avulla. (Seifert, Spitzer, Haeckl, Gaudeul, Kirchler, Palan & Gangl 2022.)

Vastuulliselle rahastosijoittajalle löytyy siis monia vaihtoehtoja. Rahastosijoittaja voi sijoittaa vastuulliseksi nimettyyn osakerahastoon, joka käyttää vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja tai kestävä kehityksen teemarahastoon, joka sijoittaa kestävä kehityksen toimialan tai teeman mukaan esimerkiksi ilmastonmuutoksen tai kestävä energiantuotannon. Rahastosijoittaja voi myös passiivisemmin sijoittaa vastuullisen ETF-rahaston tai indeksin mukaan tai valita vastuullisen varainhoitajan, joka on sitoutunut julkisesti vastuulliseen

sijoitustoimintaan. (Hyrskke ym. 2020, 148–150.) Useiden mallien ja tutkimusten mukaan voidaan todeta, että esimerkiksi sosiaalisesti vastuulliset rahastot tuottavat riskisopeutetusti perinteisiä rahastojen kanssa yhtä hyvää tuottoa tai parempaa. Ne tuottavat tutkimusten mukaan erinomaisia tuloksia niin markkinoiden nousu- kuin laskukaudella. Tärkein tekijä näissä tuotoissa on parempi sijoituskohteiden valintakyky. (Fatemi, Foladi, Zhao & Ma 2023.)

5 Vastuullinen ja ESG-sijoittaminen

Opinnäytetyön tutkimus tehtiin määrällisesti eli kyseessä oli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Määrällisellä tutkimuksella voidaan tutkia yleensä tilastollisia lukuja ja prosentteja (Heikkilä 2014, 15). Kvantitatiivisessa tutkimuksessa yleensä tutkimusaineisto kerätään kyselyn avulla. Tällainen tutkimus vaatii, että tutkittava ilmiö on tutkijalle tuttu, jotta voidaan laatia tutkimuskysymykset. (Kananen 2015, 73–74.) Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla tutkitaan osia, komponentteja ja etsitään normia sekä syysuhteita. Usein kun halutaan tietoa jonkin ilmiön laajuudesta ja voimakkuudesta, käytetään standardisoituja mittareita kuten kyselyitä ja muita kvantitatiivisia menetelmiä. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 25–27.)

Tutkimukseen tarvitaan perusjoukko. Sillä tarkoitetaan tutkimuksen kohderyhmää, josta tutkimustieto kerätään. Tutkimus voi olla kokonaisvaltainen tai otantatutkimus, jossa vain osa perusjoukosta eli otos tutkitaan. Tämä tutkimus toteutettiin otantatutkimuksena. Tutkimusta varten kerättyä aineistoa sanotaan primääriseksi aineistoksi ja tässä sitä kerättiin kyselyn avulla. (Heikkilä 2014, 12–13.)

Kyselyn käyttämistä aineiston keruuseen kutsutaan survey-tutkimukseksi. Siinä tarkoitus on kerätä aineistoa standardisoidusti, eli asiat kysytään kaikilta vastaajilta täysin samalla tavalla. Kyselytutkimuksen avulla voidaan saada suuri aineisto tutkimukselle. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2008, 188–190.) Lisäksi etuna on, että kyselylomakkeessa vastaaja pysyy anonyymina (Vilkkä 2021, 94).

Kyselyyn on käytetty avoimia kysymyksiä, jotta vastaajat pääsevät ilmaisemaan itseään omin sanoin ilman vastauksien ohjailua. Lisäksi mukana on standardisoidumpia kysymyksiä mielekästä vertailua ja analysointia varten. (Hirsjärvi ym. 2008, 196.) Kyselylomakkeen kysymykset pohjautuvat tämän opinnäytetyön teoriaosuuteen. Kyselyssä on käytetty myös sekamuotoisia kysymyksiä, joissa vastausvaihtoehdot perustuvat opinnäytetyön teoriaan, mutta vastaajalla on mahdollisuus myös vastata omin sanoin.

Kyselylomaketta tulisi aina testata ennen varsinaista mittausta, jotta muutama tutkimuksen perusjoukkoa vastaava voi arvioida sen kriittisesti. Arvioinnissa olisi hyvä huomioida erityisesti kysymysten selkeys, vastausvaihtoehtojen toimivuus sekä lomakkeen pituus ja sen täyttämiseen kuluva aika. (Vilkkä 2021, 108.) Kyselylomakkeen testaamiseen riittää 5–10 henkeä heidän pyrkiessään aktiivisesti selvittämään kyselyn toimivuutta (Heikkilä 2014, 58). Tämän tutkimuksen kyselyä testattiin ennen varsinaista mittausta. Tämä tapahtui viiden vapaaehtoisen henkilön avulla. Testihenkilöiksi valikoitui muutama opiskelija sekä muutama kokenut sijoittaja. Opiskelijat valikoituivat siksi, että heillä oli kokemusta tutkimuksen tekemisestä ja sijoittajat sijoituskokemuksen perusteella. Näin saatiin hyviä eri näkökulmia testaukseen ja hyvää rakentavaa palautetta. Näiden perusteella saatiin myös varmuus lomakkeen toimivuudesta ja arvio lomakkeen täyttöön kuluva ajasta. Aika-arviota käytettiin hyödyksi kyselyn kuvailemisessa vastaajajoukolle.

5.1 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus tehtiin verkkokyselylomakkeena Webropol-palvelun kautta. Tutkimuksen tarkoitus oli teoreettiseen viitekehukseen pohjaten selvittää vastuullisen sijoittamisen suosiota ja siihen perehtyneisyyttä sekä, millaisia ilmiöitä näistä on johdettavissa. Kyselyn kohderyhmänä olivat kaikenikäiset sijoittajat. Tarkoituksena oli saada vastauksia niin vastuullisuuden huomioivilta kuin sitä sijoittamisessa huomiotta jättäviltä sijoittajilta. Kysely toteutettiin anonyymisti eikä vastaajia voida vastauksista tunnistaa. Tämän avulla pyrittiin varmistamaan vastauksien todenmukaisuus ja taata vastaajien tietoturva.

Tutkimusaineisto kerättiin jakamalla verkkokyselylomake saatetekstillä muutamissa erilaisissa sijoittamisen ryhmissä Facebookissa. Lomake lähetettiin yhteensä 6 eri Facebook ryhmään. Tavoitteena oli saada mahdollisimman suuri määrä vastauksia tutkimuksen perusjoukolta. Kysely oli avoinna 2.4.2024 – 10.4.2024. Tänä aikana kysely keräsi 116 vastausta. Kysely koostui 17 kysymyksestä, joista kolme olivat avoimia ja loput monivalintakysymyksiä. Kyselylomake löytyy liitteistä (Liite 1).

Kysely avattiin 252 kertaa, joista 116 päätyi vastaamaan. Kysely tavoitti siis arviolta ainakin 252 vastaajaa. Noin 46 prosenttia kaikista, ketkä avasivat kyselyn, vastasivat. Kvantitatiivisen tutkimuksen havaintoyksikköjen riittävyys riippuu tilanteesta, mutta yleensä riittävänä määränä tilastolliseen analyysiin pidetään vähintään 100 vastaajaa. (Kananen 2015, 264.)

5.2 Tutkimuksen pätevyys ja luotettavuus

Kvantitatiivista tutkimusta arvioidaan pätevyydellä (validiteetilla) ja luotettavuudella (reliabiliteetilla). Tutkimusta voidaan pitää pätevänä, jos siinä on onnistuttu mittaamaan, sitä mitä siinä oli tarkoituskin mitata. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkittavat ovat ymmärtäneet kysymykset niin kuin tutkija on oletanut. Tämän varmistamiseksi on tärkeää määritellä käsitteet, perusjoukko ja muuttujat tarkkaan sekä tutkimuksen suunnitteluvaiheessa varmistaa, että kysymykset vastaavat tutkimusongelmaan. Tärkeää on saada siirrettyä teoria ja sen ajatuskokonaisuus kyselylomakkeeseen. (Vilka 2021, 193–194; Heikkilä 2014, 27–28.)

Luotettavuus tutkimuksessa taas merkitsee sitä, miten tarkkoja tulokset ovat. Luotettavassa tutkimuksessa sattumanvaraiset tulokset ovat vähäisiä ja mittaustulokset ovat helposti toistettavissa. Toisin sanoen tutkimuksen tulokset eivät muuttuisi toistettaessa se toisen tutkijan tekemänä. Tutkimus ei silti ole luotettava kuin vain yhdessä hetkessä ja tilanteessa, eli tutkimusaineistoa ei tule käyttää esimerkiksi eri aikaan. Nämä yhdessä muodostavat tutkimuksen kokonaisluotettavuuden. Tutkimuksen otoksen edustaessa perusjoukkoa ja mittaamisen ollessa mahdollisimman vähän satunnaisuutta sisältävää, voidaan tutkimusta pitää kokonaisluotettavana. (Vilka 2021, 194; Heikkilä 2014, 28.)

Tämän tutkimuksen kokonaisluotettavuutta voidaan pitää melko hyvänä, sillä sen voidaan olettaa edustavan suurimmaksi osaksi haluttua perusjoukkoa, sijoittajia. Mittauksen satunnaisuutta on pyritty vähentämään sillä, että vastausvaihtoehdot on pidetty laajoina ja kyselyn monissa kohdissa vastaaja on saanut myös mahdollisuuden kirjoittaa auki ajatuksiaan. Lisäksi avoimet

kysymykset on pidetty vastaajille vapaaehtoisina. Huomioitavaa kuitenkin on, ettei vastaajien kohderyhmään kuuluvuutta pystytä todentamaan varmaksi. Tutkimuksen pätevyyden varmistamiseksi kysely laadittiin huolellisesti pohjautuen opinnäytetyön teoriaan sen ajatuksia mukaillen. Lisäksi kyselylomake testattiin ja palautetta pyydettiin testihenkilöiltä. Tutkimuksen otosta voidaan myös pitää määrällisesti riittävän suurena ja tilastolliseen tutkimukseen sopivana.

Kuitenkin tulee ottaa huomioon, että ryhmiin, joihin kyselylomake lähetettiin, on melko vapaa pääsy. Tämä mahdollistaa sen, että kyselyyn voi vastata henkilöitä myös kohderyhmän ulkopuolelta, jolloin varmuutta vastaajien taustoista ei ole. Tämä heikentää kyselyn luotettavuutta.

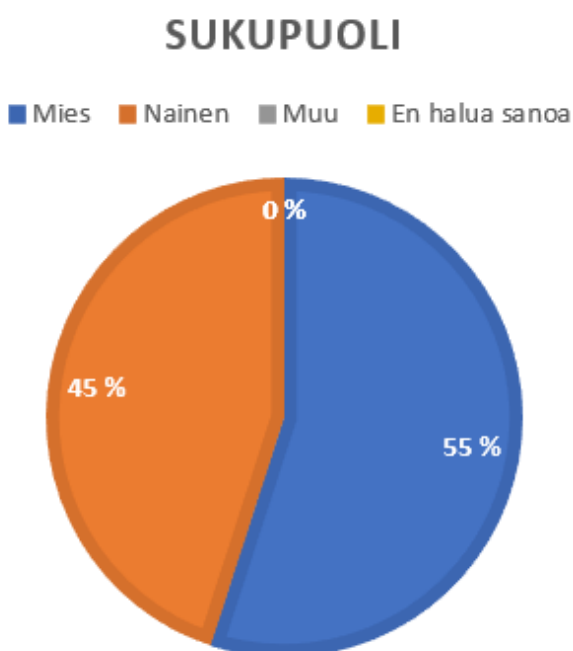
6 Tutkimustulokset

Tässä luvussa käydään läpi kyselytutkimuksen tulokset. Tuloksien analysointiin on käytetty Webropolin Professional statistic-työkalun ja Excelin avulla.

Tutkimuksen kohdat on eritelty viiteen osa-alueeseen: Peruskysymykset ja sijoittajien sijoituskokemus (1–5), vastuullisuus ja vastuullinen yritystoiminta (6–9), ESG (10–12), vastuullisuus omassa sijoittamisessa (13–16) sekä lopuksi muita esille nousseita huomioita vastaajilta (17).

6.1 Peruskysymykset ja sijoittajien sijoituskokemus

Kyselyn ensimmäisessä viidessä kohdassa kartoitettiin sijoittajien taustatietoja. Näitä oli muun muassa sukupuoli, sijoitusaika, sijoitusvarallisuus ja sijoituskohteet.

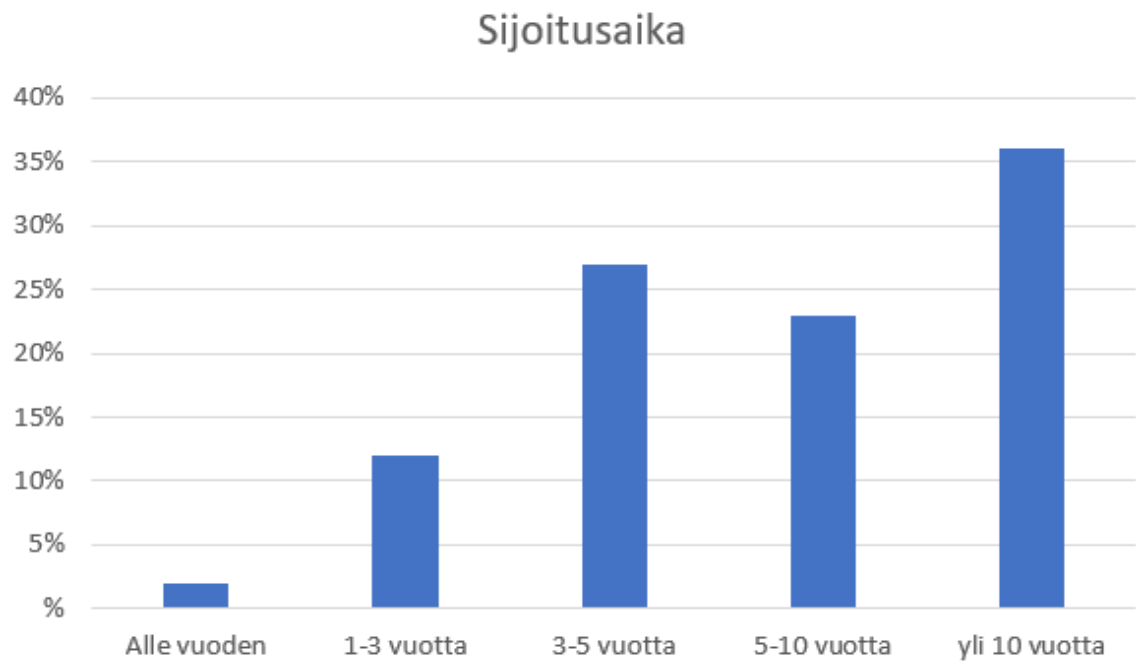
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden sukupuolet

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajien sukupuolta. 55 % vastanneista oli miehiä ja 45 % naisia. Muihin vastausvaihtoehtoihin ei tullut yhtään vastausta.

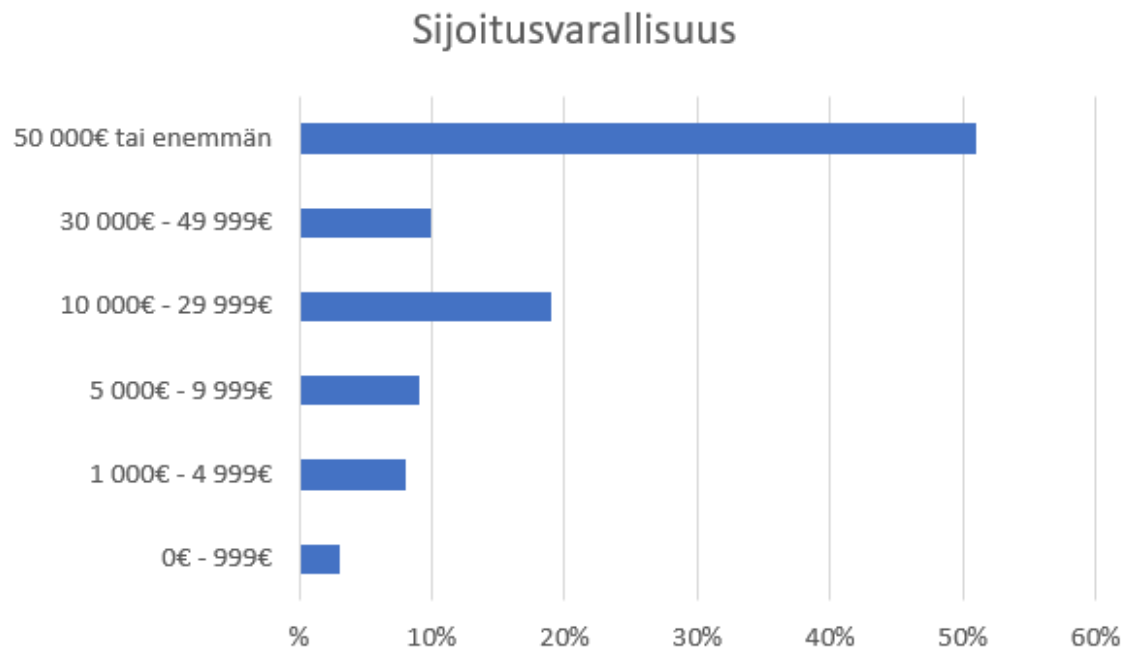
Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden ikä

Toisessa kohdassa kartoitettiin sijoittajien ikää seitsemällä eri ikäryhmällä. Tutkimustuloksissa suurin osa (24 %) oli ikäryhmästä 26–33 vuotta. Toiseksi eniten (22 %) oli ikäryhmästä 18–25 vuotta. Vastanneista 16 % oli ikäryhmästä 34–41 vuotta ja 19 % ikäryhmästä 42–49 vuotta. Ikäryhmästä 50–57 vuotta vastaajia oli vain 6 % ja 58–65 vuotta oli 8 %. Vastanneista vähiten oli yli 65-vuotiaita (5 %).

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden sijoituskokemus.

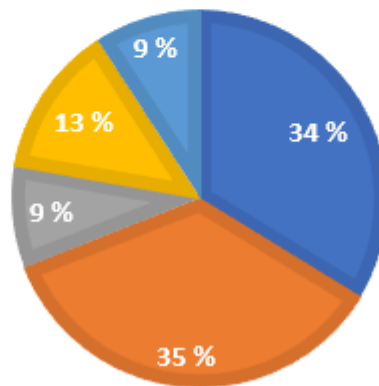
Kolmannessa kysymyksessä selvitettiin vastaajien kokemusta sijoittamisesta vuosina. Vastanneista suurin osa (36 %) oli sijoittanut yli 10 vuotta. 23 % oli sijoittanut 5–10 vuotta ja 27 % 3–5 vuotta. Vastaaajista vain 12 % oli sijoittanut 1–3 vuotta ja alle vuoden vain 2 %.

Kuvio 5. Kyselyyn vastanneiden sijoitusvarallisuuden määrä.

Neljännessä peruskysymyksessä selvitettiin vastaajien sijoitusvarallisuuden määrää. Yli puolella vastaajista (51 %) sijoitusvarallisuutta oli 50 000 € tai enemmän. Vastaajista 10 %:lla oli sijoitusomaisuutta 30 000 € – 49 999 € ja 19 % 10 000 € – 29 999 €. Kyselyyn vastanneista vain 9 % oli sijoitusvarallisuutta 5 000 € – 9 999 € ja vain 8 %:lla 1 000 € – 4 999 €. Kaikista vähiten vastaajista (3 %) omisti alle 1 000 € sijoitusvarallisuutta.

VASTAAJIEN SIOITUSKOHTEET

Kuvio 6. Vastaajien sijoituskohteet.

Viidennen peruskysymyksen tavoitteena oli selvittää, mihin vastaajat sijoittavat. Selkeä enemmistö sijoitti rahastoihin (85 %) ja osakkeisiin (89 %).

Korkosijoituksiin taas sijoittivat 22 % vastanneista ja asunto-osakkeisiin 33 % vastanneista. 23 % vastanneista oli valinnut sijoituskohteekseen jonkin muun kuin edellä mainitut. Tässä kysymyksessä oli avoin vaihtoehto, johon sai kertoa muita mahdollisia sijoituskohteita. Muita sijoituskohteita, joihin kyselyyn vastanneet sijoittivat, olivat esimerkiksi kryptovaluutat, johdannaiset, jalometallit, metsät ja vakuutukset.

Sijoittaminen on kauppaa, jota voidaan käydä esimerkiksi arvopapereilla.

Tavoitteena sijoittamisessa on tehdä voittoa. Voittoa voi saada esimerkiksi myyntivoittona, osinkotuloina tai rahasto-osuuksina. (Verohallinto 2022; Danske Bank 2024.) Sijoittamisella voi saada erittäin hyvätkin tuotot, mutta se ei ole pääasia. Sijoittaminen on järkevää, sillä se on omasta taloudesta huolehtimista. Rahaa kannattaa aina säästää yllättäviin riskeihin varautumiseksi. Pankkitilillä sitä ei kuitenkaan kannata tehdä, sillä siellä rahan arvo laskee. (Hämäläinen 2014, 4–6.)

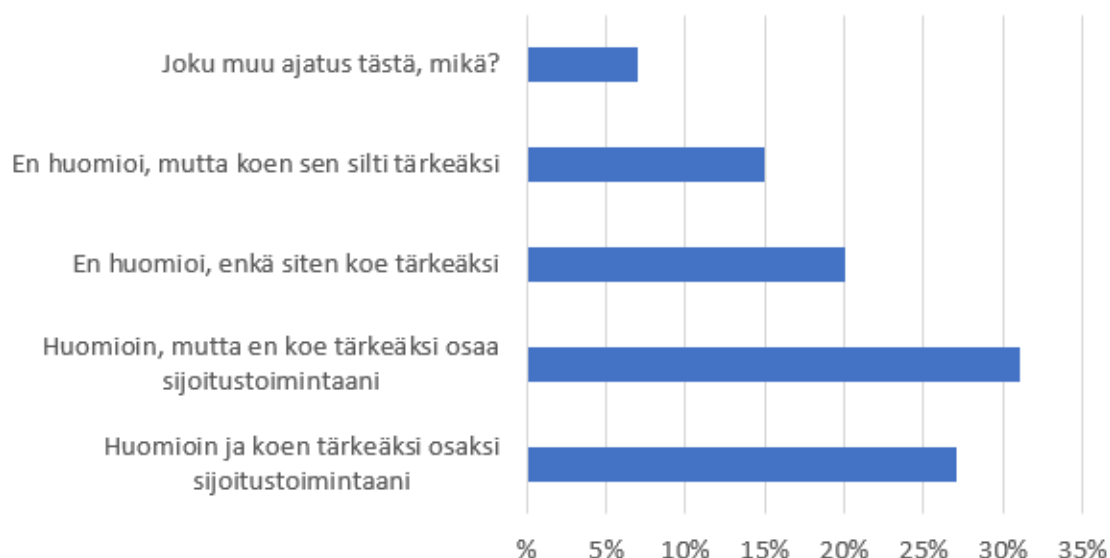
Sijoittaminen on ilmiönä jo melko yleinen ja kannattava keino kasvattaa varallisuutta. Tälläkin hetkellä ennusteet viittaavat siihen, että maailmantalouden kasvu hidastuu, mutta silti osakkeiden odotettu tuotto asettuu lähes keskiarvoonsa. Viime vuonna korkosijoitusten tuotot parantuivat Yhdysvalloissa 1,5 prosentista lähelle 5 prosenttia. OP:n ennusteen mukaan tänä vuonna korkosijoitusten tuotto-odotukset ovat 3–7 prosenttia ja osakkeiden 5–7 prosenttia. (Hemmilä 2023.)

Rahastojen avulla voi vaivattomasti sijoittaa osake- ja korkomarkkinoille. On myös mahdollista sijoittaa muihinkin omaisuuslajeihin rahastojen avulla, kuten taiteeseen tai raaka-aineisiin. (Hämäläinen 2014, 8; Murtomäki 2023.)

6.2 Vastuullisuus ja vastuullinen yritystoiminta

Kyselyn kysymyksissä 6–9 selvitettiin vastaajien näkemystä omasta vastuullisuudestaan ja siitä, mikä tekee yrityksestä vastuullisen. Lisäksi tutkittiin vastaajien tietämystä erilaisista yritysvastuun mittareista.

Vastuullisuuden huomiointi sijoitustoiminnassa

Kuvio 7. Vastuullisuuden huomiointi vastaajien omassa sijoituksissa.

Kuudennessa kysymyksessä selvitettiin sitä, miten moni vastaajista todella huomioi vastuullisuuden omassa sijoitustoiminnassa ja kuinka moni kokee sen tärkeäksi osaksi sijoitustoimintaansa. Suurin osa vastaajista (31 %) huomioi vastuullisuuden omassa sijoitustoiminnassaan, mutta ei koe sitä tärkeäksi. 27 % vastaajista huomioi ja kokee sen tärkeäksi osana sijoitustoimintaansa. 20 % ei huomioi vastuullisuutta eikä koe sitä tärkeäksi ja 15 % vastaajista kokee sen tärkeäksi, muttei huomioi omassa sijoitustoiminnassaan.

Kysymyksessä oli myös mahdollisuus jakaa asiasta muita ajatuksia. 7 % jakoi ajatuksiaan asiasta tarkemmin. Usea kertoi huomioivansa, mutta kokee, että asiassa olisi parannettavaa. Moni myös koki, ettei omalla sijoitustoiminnallaan voi varsinaisesti vaikuttaa, jonka takia ei kokenut sitä merkityksellisenä.

Eettinen vai vastuullinen sijoittaja

Kuvio 8. Vastaajien jako eettisiin ja vastuullisiin sijoittajiin.

Seitsemännen kysymyksen tavoite oli selvittää vastaajien näkemystä siitä, ovatko he todella vastuullisia sijoittajia vai enemmän eettisiä sijoittajia. Selkeä enemmistö 53 % koki jaottelun hankalaksi, sillä ei kokenut kuuluvansa kumpaankaan tai osannut sanoa kumpaan kuuluisi. Kyselyssä ei myöskään avattu kovin paljon, mitä nämä käsitteet tarkoittavat, mikä saattoi johtaa siihen,

että suurin osa ei kokenut kuuluvansa kumpaankaan. Eettisiksi sijoittajiksi itsensä mielsivät 29 % ja vastuullisiksi sijoittajiksi vain 15 % vastaajista.

Tässäkin kysymyksessä oli myös mahdollisuus jakaa omia ajatuksiaan asiasta. 3 % teki näin. Vastauksissa oli avattu tarkemmin vastaajien sijoituskriteerejä, sillä ne eivät sopineet suoraan kumpaankaan kategoriaan. Monella esimerkiksi tämä riippui sijoituskohteesta ja sijoittamisessa saattoi olla elementtejä kummastakin sijoitustyylistä.

Kuvio 9. Minkä tekijöiden perusteella vastaajat sijoittavat vastuullisiin yrityksiin.

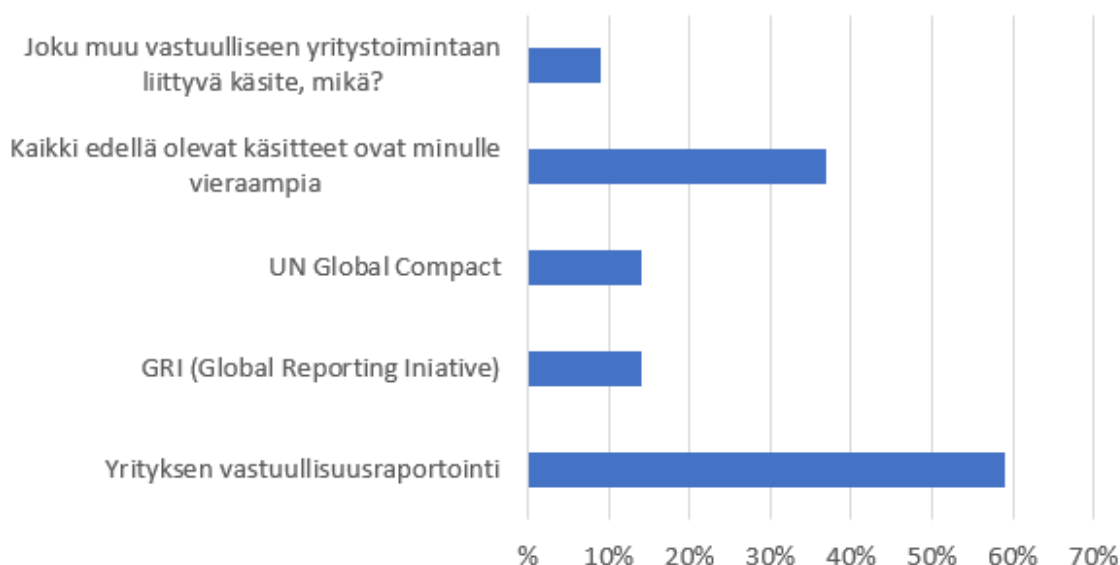
Kysymyksessä kahdeksan selvitettiin vastaajien motiiveja sijoittaa vastuullisiin yrityksiin. Vastuullisesti toimivan yrityksen arvo kasvaa, sillä se pystyy huomioimaan eri yritysvastuun osa-alueet ja on näin myös taloudellisesti kannattava. Lisäksi maineriskit ovat hallinnassa, koska vastuullisesti toimiva yritys ei joudu yhtä todennäköisesti mainekohun keskelle. Työvoiman saanti on myös koko ajan haastavampaa ja työntekijät eivät halua yritykseen, joka ei vastaa heidän arvomaailmaansa. Tämän myötä vastuullinen yritys houkuttelee ja sitouttaa myös helpommin työntekijöitä. (Kalliokoski J. 2024.)

Sijoittajilla on jo useita motiiveja toimia vastuullisesti. Näitä on esimerkiksi arvojen huomioiminen sijoittamisessa, parempi tuotto ja riskienhallinta. Sijoittajilla on motiivi ja halu toimia oikein sijoittamisessa, jolloin seurataan omia arvoja. Sijoittajat ottavat myös yhtä enemmän riskienhallinnassa huomioon ESG-asioita, sillä niillä on taloudellista merkitystä. (Finsif 2021, 5.) Vastuullisesti sijoittamalla kuka vain voi olla edesauttamassa nykyistä kestävämmän maailman rakentamista. Mitä useampi niin tekee, sitä suurempi on muutosvoima, jonka se saa aikaan. (Nordea 2024b.)

Kyselyn vastaajista suurimmalle osalle (63 %) tärkein kriteeri vastuullisen yrityksen valinnassa sijoituskohteeksi oli parempi tuottomahdollisuus. Toiseksi tärkeimmäksi (53 %) nousi yrityksen vastuullinen liiketoiminta. Myös muut vaihtoehdot saivat melko tasaisesti kannatusta. Yrityksen kilpailuetu koettiin tärkeänä (42 %) ja yrityksen selkeää viestintä vastuullisuudesta (32 %). Vähiten kannatusta, mutta silti lähes neljäsosan sai pienemmät riskit (22 %) ja yrityksen muutoskyky (25 %).

Tähänkin kysymykseen oli jätetty mahdollisuus myös avata ajatuksia näihin liittyen tarkemmin ja 6 % oli jättänyt siihen vastauksensa. Useampi koki, että vastuullisena yrityksenä toimiminen on vain markkinointitemppu ja toiset taas kokivat eri asioiden kuten yrityksen toimintamaan tai omien arvojen vaikuttavan enemmän sijoituspäätöksiin.

Vastuullisen yritystoiminnan käsitteet

Kuvio 10. Vastuullisen yritystoiminnan käsitteet.

Yhdeksännessä kysymyksessä haluttiin tutkia tarkemmin vastuullisen yritystoiminnan käsitteistöön liittyvää tietämystä vastaajien keskuudessa. Yksi näistä on UN Global Compact. UN Global Compact tarkoittaa YK:n kehittämää kansainvälistä merkittävää yritysvastuuhanketta, joka haastaa yrityksiä lähteä kehittämään liiketoimintaa vastuullisemmaksi. Sen avulla halutaan saada yrityksiä kantamaan vastuuta maapallon tulevaisuudesta ja kestävästä kehityksestä. Se harjoittaa toimintaansa jo reilusti useammassa kuin 100 maassa sekä siinä on mukana kymmeniä tuhansia yrityksiä. Yritykset, jotka sitoutuvat tähän aloitteeseen, sitoutuvat noudattamaan ihmisoikeuksiin, työoloihin, lahjonnan ehkäisyyn ja ympäristöön liittyviä kansainvälisiä velvoitteita kaikkialla, missä ne toimivat. UN Global Compact tarjoaa yrityksille kansainvälisesti tunnetun viitekehyksen vastuullisuudelle. (UN Global Compact 2024a; Principles for Responsible Investment n.d.)

UN Global Compact antaa yrityksille tukea, tietoa, työkaluja ja koulutusta, kun yritys haluaa lähteä rakentamaan vastuullisempaa ja menestyvää liiketoimintaa. UN Global Compact käyttää heidän omia periaatteitaan sekä Yhdistyneiden

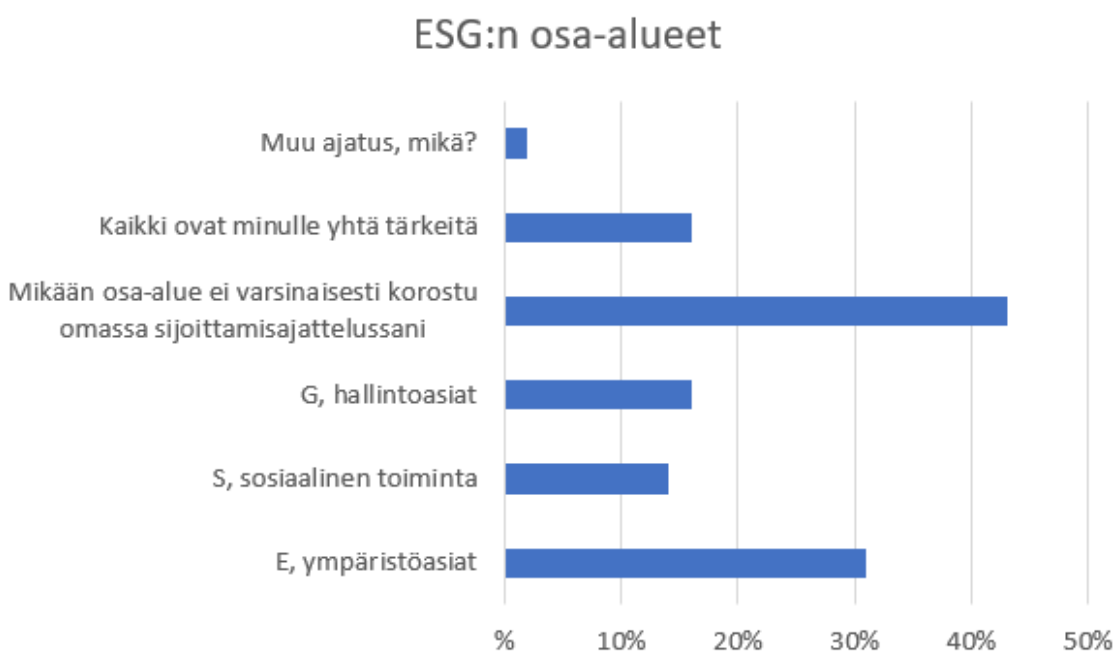
Kansakuntien tavoitteita tukeakseen yrityksiä tässä vastuullisuustyössä. (UN Global Compact 2024a.)

Kyselyyn vastanneista suurin osa (59 %) oli perehtynyt tarkemmin yrityksen vastuullisuusraportointiin. Vastuullisuusraportoinnin käsitteet viitekehys GRI ja yritysvastuualoite UN Global Compact olivat kuitenkin vieraampia. Molempiin oli perehtynyt vain 14 % vastaajista. 37 % vastaajista koki, että kaikki vastuullisen yritystoiminnan käsitteet olivat vieraampia.

Tässäkin kysymyksessä oli mahdollisuus kertoa avoimessa kysymyksessä tähän liittyen ajatuksia tai esimerkiksi jokin toinen käsite. 9 % vastasi avoimeen kohtaan kysymyksessä. Muita vastaavia käsitteitä, joita vastaajat toivat esille, olivat esimerkiksi kestävyysraportointi, ESG-arvosanat ja yliopistotutkimukset.

6.3 ESG

Kysymyksissä 10–12 selvitettiin vastaajien mielipidettä siitä, mitkä ESG:n osa-alueet ovat tärkeimpiä. Lisäksi tutkittiin vastaajien tietämystä ESG:hen liittyvistä käsitteistä.

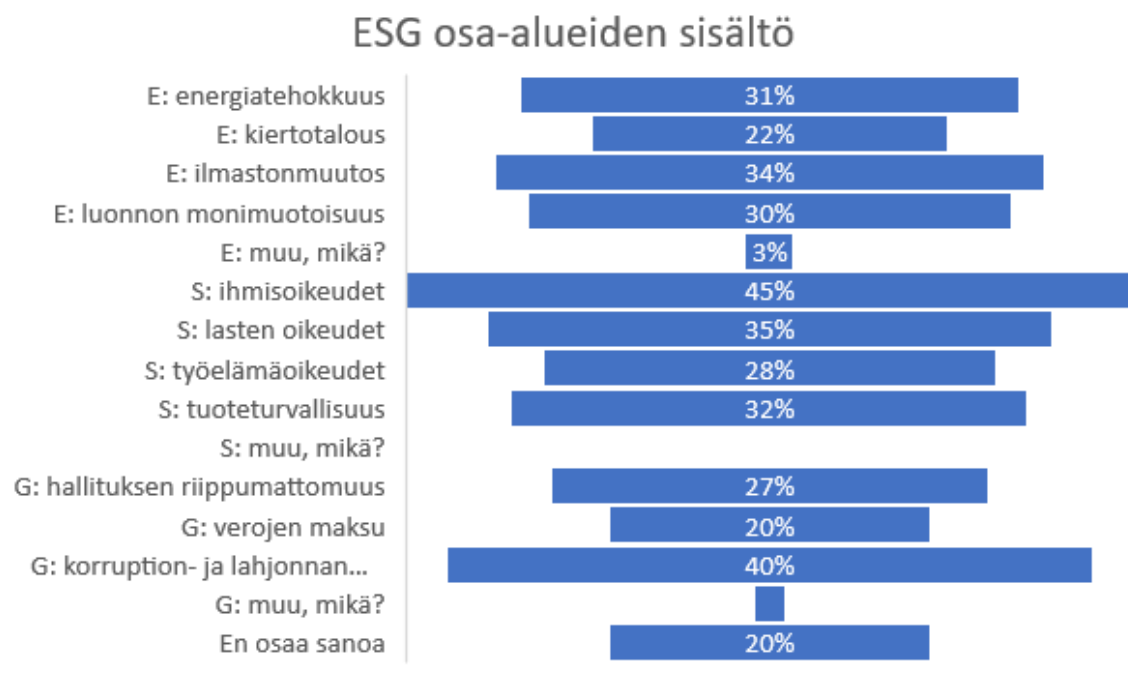

Kuvio 11. Vastaajien mielestä tärkeimmät ESG:n osa-alueet.

Kysymyksessä 10 haluttiin selvittää, nouseeko vastaajien keskuudessa jokin ESG:n osa-alueista muita tärkeimmäksi. Sijoituspäätökset perustuvat usein moneen eri tekijään, joista ESG-tekijät ovat yksi. Eri tekijöiden painoarvoon vaikuttavat sijoittajan arvot, strategiat ja valitut arviointityökalut. Sijoittajan kannattaa myös pohtia, mitä ESG-tekijöitä hän haluaa painottaa kokonaisarviointissaan. Sijoittaja voi esimerkiksi haluta painottaa ympäristöasioita tai ihmisoikeuksia. (Hyrskke ym. 2020, 67–68; Lammela M. 2024.)

Kyselyn vastaajista selkeä enemmistö (43 %) koki, ettei mikään osa-alue varsinaisesti korostu omassa sijoitusajattelussa, mutta toiseksi eniten vastauksia sai osa-alue E, ympäristöasiat (31 %). Muissa osa-alueissa S, sosiaalinen toiminta jäi viimeiseksi 14 %:lla vastaajista ja G, hallintoasiat sai 16 % vastauksista. 16 % koki, että kaikki osa-alueet ovat yhtä tärkeitä.

Kysymyksessä oli myös mahdollisuus jättää vastaus avoimeen kohtaan, jos kysymyksestä heräsi jotain muita ajatuksia. Tähän tuli 2 % vastauksista. Vastauksissa tuotiin esille, että halutaan määrittää yrityksen vastuullisuus näiden osa-alueiden ulkopuolelta.

Kuvio 12. ESG osa-alueiden sisällön tärkeys.

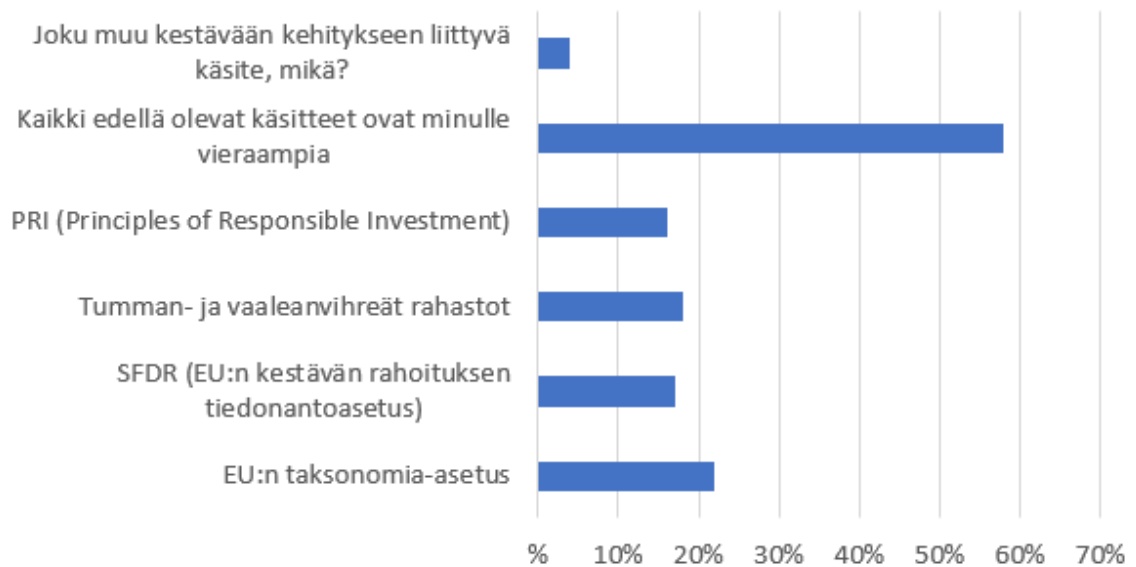
Kysymyksessä 11 paneuduttiin tarkemmin vastaajan valitsemaan osa-alueeseen, jotta voitaisiin selvittää, mitkä asiat kyseisessä osa-alueessa todella merkitsevät. ESG-tekijöitä voidaan mitata monella eri tapaa. Ympäristöasioita esimerkiksi voidaan seurata tarkkailemalla yrityksen ilmastostrategiaa ja tavoitteita, kasvihuonepäästöjä, energian- ja vedenkulutusta sekä jätteiden hallintaa. Sosiaalisen vastuun asioita taas voidaan seurata esimerkiksi yrityksen työtyytyväisyyden, asiakastyytyväisyyden, työterveyden ja -turvallisuuden sekä ihmisoikeuksien noudattamisen kautta. Hallintotapa-asioiden vastuullisuutta voidaan huomioida tarkkailemalla esimerkiksi yrityksen hallituksen rakennetta, johdon palkitsemista sekä monimuotoisuuden toteutumista. (Finsif 2021, 26–27.)

Edellisen kysymyksen vastauksista poiketen melkein puolet vastaajista vastasi S osa-alueesta ihmisoikeudet (45 %). Muutkin sosiaalisen toiminnan osa-alueet saivat paljon vastauksia: lasten oikeudet 35 %, työelämänoikeudet 28 % ja tuoteturvallisuus 32 %.

Paljon vastauksia sai myös E osa-alue, niin kuin aikaisemman kysymyksen perusteella voitiin odottaa. Eniten vastauksia tällä alueella sai ilmastonmuutos (34 %). Muutkin osa-alueet saivat kuitenkin tasaisesti paljon vastauksia: energiatehokkuus 31 %, kiertotalous 22 % ja luonnonmonimuotoisuus 30 %. Avoimia vastauksia tähän oli tullut 3 %, joissa tuotiin esille muun muassa eläinten oikeudet, luonnonmukaiset tuotteet sekä pikamuodin ja ylimääräisen kulutuksen ehkäiseminen.

Osa-alue G:n ehdottomasti eniten vastauksia saanut kohta oli korruption ja lahjonnan vastaisuus (40 %). Hallituksen riippumattomuus sai 27 % vastauksista ja verojen maksu 20 %. Tässä osa-alueessa avoimeen kohtaan tuli 2 % vastauksista, joissa mainittiin muun muassa tasa-arvo. Vastaajista 20 % ei osannut sanoa näistä tarkemmin, mitkä osa-alueet olisivat tärkeitä.

Kestävän kehityksen käsitteet

Kuvio 13. Kestävän kehityksen käsitteet.

Kysymyksessä 12 tutkittiin vastaajien tietämystä kestävään kehitykseen liittyvistä käsitteistä. Käsitteet kattavat erilaisia rajauksia ja linjauksia siitä, mikä on kestävä kehitys mukaista.

EU:n taksonomia tarkoittaa kestävä rahoituksen luokittelujärjestelmää ja sen tarkoitus on luoda kriteeristö, jonka avulla määritellään millaista, on kestävä liiketoiminta ympäristön kannalta. Se ohjaa rahoittajia ja luo raportointivelvoitteita yrityksille. EU-taksonomian tarkoitus on ohjata pääomaa vastuullisiin hankkeisiin. Taksonomian avulla EU määrittelee, mitkä sijoituskohteet ovat vastuullisia ja mitkä edistävät taksonomian ympäristötavoitteita. Taksonomialla halutaan erottaa kaikesta laillisesta toiminnasta ne, jotka edistävät todella ilmasto- ja ympäristötavoitteita. (Euroopan komissio 2024a; Fritze J. 2022.) EU-taksonomian mukainen toiminta tarkoittaa ympäristön kannalta kestävä toimintaa, joka vaikuttaa merkittävästi ainakin yhden EU:n ilmasto- ja ympäristötavoitteen saavuttamiseen, mutta ei samalla vahingoita mitään muita tavoitteita merkittävästi. Tämän lisäksi

toiminnan pitää noudattaa vähimmäisturvatoimia ja taksonomian teknisiä seulantakriteereitä. (Euroopan komissio 2024b.)

EU kehitti taksonomian edistääkseen ilmasto- ja ympäristötavoitteitaan. Sen lisäksi rahoitusmarkkinoilla on tarve kestävyyskriteereille, jotka ovat yhdenmukaisia ja tieteeseen perustuvia. Taksonomiaan kuuluu velvollisuuksia finanssitoimijoille esimerkiksi julkaista tietoa kestävyysriskeistä ja vastuullisista sijoitustuotteista. Lisäksi taksonomiaan liittyy yrityksille kuuluvia raportointivelvollisuuksia, jotka koskevat aluksi vain isoja pörssiyrityksiä. (Euroopan komissio 2024a; Fritze J. 2022.) EU:n taksonomia asettaa erilaisia ympäristötavoitteita kuusi kappaletta, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen, vesistöihin, luonnonvaroihin, kiertotalouteen ja monimuotoisuuteen. (Euroopan komissio 2024a.)

SFDR tarkoittaa EU:n kestävän rahoituksen tiedonantoasetusta, jota alettiin soveltaa vuonna 2021. Sen tarkoitus on parantaa rahoitusmarkkinoiden vastuullisuuden läpinäkyvyyttä, helpottaa kestävyuden huomioimista sijoittamisessa ja estää viherpesua. Se esimerkiksi velvoittaa finanssitoimijat ilmoittamaan, millä tasolla niiden tuotteissa kestävyysriskejä on huomioitu. (Kaaresvirta-Huhta P. 2023.)

Tiedonantoasetus koskee myös rahastoja ja sen mukaan rahastot jaetaan kahteen eri kategoriaan. Artikla 9:n mukainen rahaston eli toisin sanoen tummanvihreä rahaston sijoituspäätöksillä pitää olla mitattavaa vaikutusta vastuullisuuteen. Tummanvihreäksi rahastoksi pääseminen on vaikeinta ja tällaiset rahastot keskittyvät erityisesti kestävyteen liittyviin tavoitteisiin. Artikla 8:n mukaiset vaaleanvihreät rahastot sijoituspäätöksillään edistävät kestävä kehitystä, mutta se ei ole rahaston päätehtävä. Vaaleanvihreäksi rahastoksi pääsee helpommin esimerkiksi sulkemalla tietyntyyppisiä sijoituksia pois rahastosta. (Karhunen J. 2022; Nordnet 2023.)

Iso osa rahastoista ei kuulu vielä kumpaankaan kategoriaan. Myös näiden rahastojen tulee tiedonantovelvollisuuden mukaan kertoa sijoittajille siitä, miten kestävyysriskit ovat rahaston toiminnassa huomioitu ja miten ne vaikuttavat

tuottoon. Myös haitallisista kestävyysvaikutuksista pitää kertoa. (Karhunen J. 2022; Eq 2021.)

PRI on maailman suurimpia vastuullisen sijoittamisen edistäjiä. Sen tavoitteena on ymmärtää ESG:n vaikutukset investoimiseen ja antaa tukea sijoittajille omassa verkostossaan, jotta he voivat huomioida vastuullisuuden päätöksissään. PRI pyrkii toimimaan jäseniensä, rahoitusmarkkinoiden ja ympäristön sekä yhteiskunnan etujen mukaisesti. Se toimii itsenäisesti kannustaen sijoittajia parempaan tuottoon, mutta on voittoa tavoittelematon toimija. Se työskentelee yhdessä kansainvälisesti eri päätöksiä tekevien kanssa. YK tukee sen toimintaa, muttei ole osa sitä. (Silvola & Landau 2019, 27; Principles for Responsible Investment n.d.)

PRI-periaatteet tarkoittavat YK:n periaatteita, jotka käsittelevät ESG-tekijöiden ottamista huomioon sijoittamisessa. Nämä periaatteet allekirjoittaessaan sitoutuu liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja, aktiiviseen omistajuuteen ja sisällyttämään ESG-asiat omistajakäytäntöihin, edistämään sijoituksien ESG-raportointia ja periaatteiden käyttöä sijoitusosalalla ja ESG-sijoittamista ylipäätään toisten sijoitustoimintaa harjoittajien kanssa sekä kertomaan toiminnastaan ja ESG-sijoittamisen etenemisestä. (Finsif 2024; Principles for Responsible Investment n.d.)

PRI:n nettisivuille on koottu kaikki PRI:n allekirjoittajat ja heidän vuosittaiset seurantaraporttinsa. Jos allekirjoittaja laiminlyö raportoinnin, se poistetaan listalta. Sen lisäksi PRI on asettanut vastuullisen sijoittamisen minimivaatimukset. Jos näitä ei täytetä, joutuu tarkkailulistalle. Jos tämän jälkeen ei muuta toimintatapojaan kahdessa vuodessa, poistuu allekirjoittaneiden joukosta (Silvola & Landau 2019, 27–28.)

Vastaajista yli puolet (58 %) vastasi, että kaikki kysymyksessä esiin tulleet käsitteet olivat vieraampia. Muuten vastaukset eri käsitteiden välillä olivat melko tasaisia: EU:n taksonomiaan oli perehtynyt 22 %, SFDR:ään 17 %, erivärisiin rahastoihin 18 % ja PRI:hin 16 %. Tässäkin kysymyksessä oli myös avoin

vastaus, johon vastasi 4 %. Vastauksissa tuotiin esille muun muassa riippumattomat raportit ja yliopistotutkimukset.

6.4 Vastuullisuus omassa sijoittamisessa

Kysymyksissä 13–16 selvitettiin vastaajien sijoitustoimintaa ja siinä näkyvää vastuullisuutta. Käsiteltiin vastuullisen sijoittamisen strategioita, vastuullisia sijoituskohteita ja vastuullisuuden merkitystä.

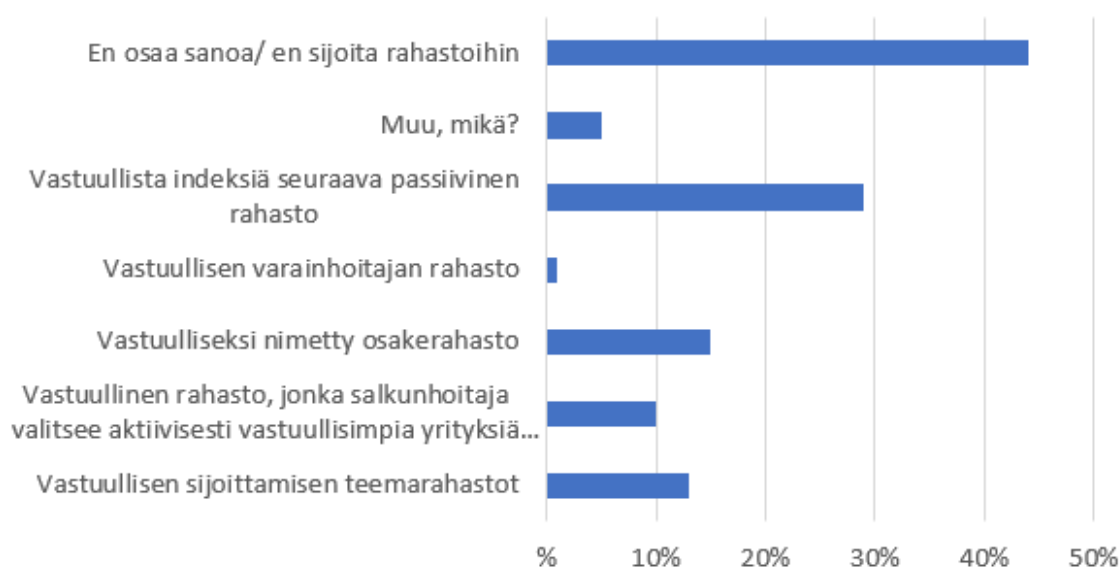
Kuvio 14. Vastuullisen sijoittamisen strategiat.

Kysymyksessä 13 tutkittiin vastaajien omaa sijoitustoimintaa ja selvitettiin käyttävätkö vastaajat sijoittamisessaan jotakin tunnetuimmista vastuullisen sijoittamisen strategioista. Vastuulliselle sijoittamiselle ei olekaan vain yhtä määritelmää, minkä vuoksi lähestymistapojakin on erilaisia. Sopivimmat näistä kullekin sijoittajalle riippuvat esimerkiksi sijoitusvarallisuudesta ja -strategiasta. (Finsif 2021, 8.)

Suosituin näistä strategioista, mitkä kyselyssä mainittiin, oli poissulkeminen (27 %). Muita suosituimpia olivat toimialansa parhaat/ suosiminen (18 %) ja

teemasijoittaminen (16 %). Aktiivinen omistajuus/ vaikuttavuussijoittaminen ja ESG-integrointi taas olivat vähemmän suosittuja, sillä vain 3 % vastaajista käytti näitä. Yli puolet vastaajista (57 %) ei kokenut käyttävänsä mitään vastuullisen sijoittamisen strategiaa. Myöskään avoimeen kohtaan, jossa olisi voinut kertoa mahdollisista muista strategioista, ei tullut vastauksia.

Vastuullinen rahastosijoittaminen

Kuvio 15. Vastuullisen rahastosijoittamisen vaihtoehtot.

Kysymyksessä 14 tutkittiin tarkemmin juuri vastuullista rahastosijoittamista. Tarkoituksena oli selvittää, sijoittavatko kyselyyn vastanneet vastuullisiin rahastoihin ja jos, niin millaisiin. Vastuullisia sijoituskohteita on monenlaisia. Esimerkiksi OP:lla on monia teemarahastoja, jotka valitsevat yrityksiä, jotka pyrkivät torjumaan esimerkiksi ilmastonmuutosta sekä humanitaarisia kriisejä (Lammela M. 2024.)

Suosituin vastuullinen rahastotyyppi, johon vastaajat sijoittivat, oli vastuullista indeksiä seuraava passiivinen rahasto (29 %). Vähiten vastaajat sijoittivat vastuullisen varainhoitajan rahastoon (1 %). Muuten vastaukset jakautuivat melko tasaisesti vastuullisen sijoittamisen teemarahastojen (13 %), vastuulliseksi nimetyn osakerahaston (15 %) ja vastuullisen rahaston, johon

salkunhoitaja valitsee aktiivisesti vastuullisimpia yrityksiä salkkuun (10 %). Suurin enemmistö kuitenkin tässä kysymyksessä (44 %) ei osannut sanoa, käyttääkö sijoittamansa rahasto joitain näistä strategioista tai ei sijoittanut rahastoon. 5 % vastaajista oli myös jättänyt kommenttia avoimeen vastausvaihtoehtoon. Tähän oli tullut muun muassa luonnonvarojen järkevän käytön rahastot ja se, ettei sijoita tämän tyyliin rahastoihin.

Mitä vastuullisuus sijoittamisessa merkitsee sinulle?	
Huonojen/epäeettisten alojen ja maiden poissulkemista sijoituskohteista	8
Vastuullisten/ hyvin asioita hoitavien yritysten valintaa sijoituskohteiksi	8
Hyvien asioiden kuten ihmisoikeuksien ja luonnon kunnioittamista sijoittamisessa	7
Tuottoa tai mahdollisuutta tuottoihin vastuullisuuden kautta	6
Halu vaikuttaa omilla valinnoillaan/ olla tekemättä harmia omilla valinnoillaan	5
Pitkän tähtäimen seurausten miettimistä sijoittamisessa ja yritystoiminnassa	3
Vastuullisuus lopulta pelkkää markkinointia/ silmänlumetta	3
Ei mitään/ hyvin vähän	10

Taulukko 2. Vastuullisuuden merkitys sijoitustoiminnassa.

Kysymyksessä 15 selvitettiin vastaajien omaa mielipidettä siitä, mitä vastuullisuus merkitsee heille. Kysymys oli avoin ja keräsi 53 vastausta. Toinen yleisimmistä vastauksista oli jonkin maan tai alan poissulkeminen omista sijoituskohteista. Näitä olivat esimerkiksi turkisteollisuus, lihateollisuus, öljy-yhtiöt ja Kiina. Moni vastasi myös yleisesti, ettei halua sijoittaa mihinkään maapalloa tuhoavaan. Toinen yhtä yleinen oli vastuullisten/ hyvin asioita hoitavien yritysten valinta sijoituskohteiksi. Tässä korostuivat yritykset, jotka huolehtivat ympäristöstä, henkilöstöstään sekä tulevien sukupolvien mahdollisuuksista. Korostettiin myös, sitä että juuri näillä yrityksillä on avaimet menestykseen tulevaisuudessa esimerkiksi negatiivisen julkisuuden riskin pienentyessä.

Vastauksissa korostettiin myös vastuullisuuden merkitystä hyvien asioiden kunnioittamisessa omassa sijoitustoiminnassa. Monelle oli tärkeää kieltää lapsityövoima ja kunnioittaa ihmisoikeuksia, suojella ympäristöä ja varmistaa sen hyvinvointi myös tulevaisuudessa sekä varmistaa yhtiöiden henkilöstön hyvät olot. Osa vastanneista myös korosti suoraan, että sijoittaa

tuottolähtöisesti, mutta huomioi vastuullisuuden mahdollisuutena tässä. Osa taas korosti halua vaikuttaa omalla sijoitustoiminnallaan vastuullisuuden kautta. Vastaajat kokivat vastuullisuuden omantunnon asiana, eivätkä halua tehdä enempää harmia omilla valinnoillaan ja toiset taas halusivat aktiivisesti vaikuttaa maailmaan.

Muutama vastaaja mainitsi myös vastuullisuuden pitkän tähtäimen merkityksessä. He korostivat, sitä miten yritysten tulee miettiä toimintaansa pitkällä tähtäimellä ja, että tulevaisuudessa todennäköisesti vastuullisesti toimivat yritykset voivat menestyä. Toisaalta muutama vastaaja myös koki, ettei vastuullisuus todella merkitse juurikaan mitään, vaan on lähinnä markkinointia ja hyvää ideologiaa ilman toteutusta.

Iso osa vastasi myös, ettei vastuullisuus merkitse sijoittamisessa heille mitään tai merkitsee hyvin vähän. Tätä perusteltiin sillä, etteivät vastaajat esimerkiksi koe, että vastuullisuuteen pystyy vaikuttamaan sijoitustoiminnassa, vaan enemmänkin kulutusvalinnoilla. Toiset kokivat vastuulliset sijoituskohteet jo yliostettuina. Myös pieniä sijoitussummia käytettiin perusteena sille, ettei vastuullisuus näy omassa sijoitustoiminnassa merkittävästi.

Jos sijoitit jo ennen vastuullisuuden korostumista sijoitustoiminnassa, miten sijoittamisesi on muuttunut vastuullisuuden korostamisen jälkeen ja miksi?	
Vastuullisuus korostunut	6
Yrityksien maineriskin huomiointi korostunut	4
Vastuullisuus ei korostunut omassa sijoitustoiminnassa, mutta se on hyvä mahdollisuus/ vaikuttaa yleisesti	5
Varovaisuus/ taustatyö/valikoima sijoituskohteiden valinnassa muuttunut	3
Oma arvopohja	1
Ei mitenkään/ en sijoittanut/ samat ajatukset	18

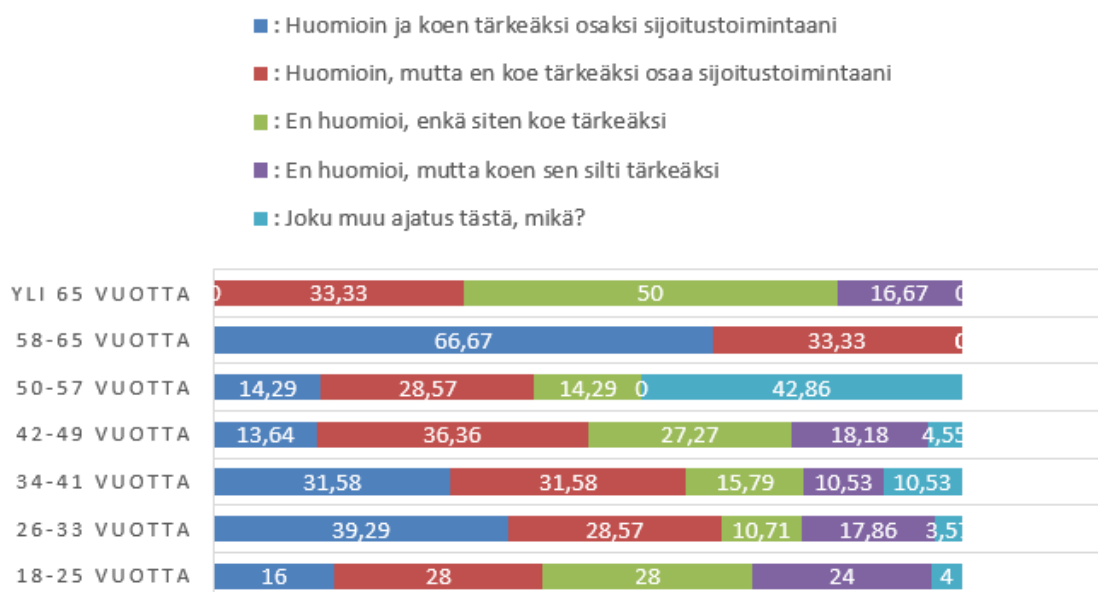
Taulukko 3. Vastuullisuuden tuomat muutokset sijoitustoiminnassa.

Kysymyksessä 16 haluttiin tutkia, onko sijoittajien toiminnassa todella tapahtunut muutoksia vastuullisuuden korostumisen jälkeen, vai onko vastuullisuus vain uusien sijoittajien toiminnassa näkyvä trendi. Suurin enemmistö vastasi, että ei ole muuttunut mitenkään, mutta osa korosti, että ajatukset ovat olleet omalla tavallaan vastuullisia sijoittamisessa jo kauan ja itselle tärkeitä arvoja on korostettu sijoituskohteiden valinnassa. Moni kuitenkin kertoi myös vastuullisuuden korostuneen myös omassa sijoitustoiminnassa esimerkiksi karsimalla vaihtoehtoja tai suosimalla tiettyjä sijoituskohteita.

Erityisesti esille tuli myös yritysten maineriskin huomioimisen tärkeys monelle vastaajalle. Sosiaalisen median ja uutisten korostumisen myötä mahdollisuutta negatiiviseen kohuun korostettiin ja sitä kautta valppautta olla sijoittamatta yrityksiin, joilla on tässä riskejä. Osa vastaajista toi myös esille, että vastuullisten sijoituskohteiden valikoima on lisääntynyt ja myös luettava, joten taustatyön tekeminen on lisääntynyt.

Osa vastaajista myös koki, ettei omassa sijoittamisessaan vastuullisuuden korostuminen juuri näy, mutta kokevat vastuulliset sijoituskohteet mielenkiintoisina mahdollisuuksina tehdä tuottoa. Osa kuitenkin koki myös, että vastuullisuudella pyritään vain parempaan markkinointiin ja näin mahdollisiin lisäkuluihin esimerkiksi rahastoissa.

VASTUULLISUUDEN HUOMIOIMINEN ERI IKÄLUOKISSA

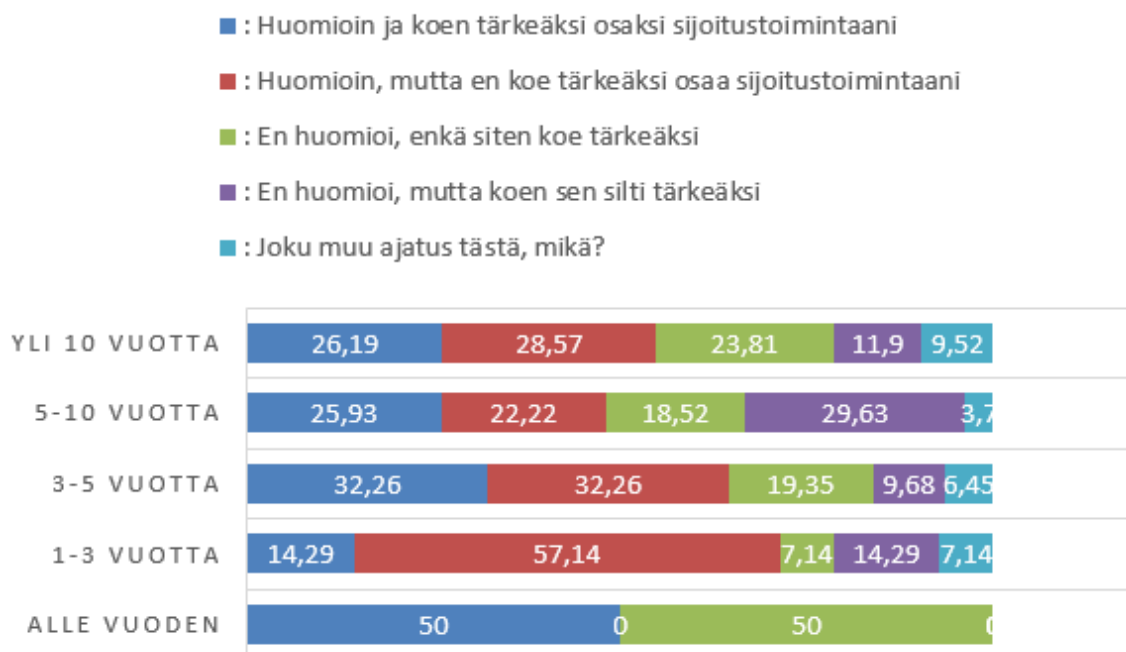

Kuvio 16. Vastuullisuuden huomioiminen eri ikäluokissa.

Kyselyn kysymyksiä vertailemalla voidaan kuitenkin huomata, että suurin osa 58–65 vuotiaista kokee vastuullisuuden tärkeäksi ja osaksi sijoitustoimintaansa. Tämä viittaisi siihen, että vastuullisuus on tärkeää myös pitkään sijoittaneille. Yli 65-vuotiaat taas eivät pitäneet vastuullisuutta osana omaa sijoitustoimintaansa.

Nuoremmissa ikäluokissa erityisesti ikävuosien 26 ja 41 välillä on myös havaittavissa sitä, että vastuullisuus on tärkeä osa sijoitustoimintaa.

VASTUULLISUUDEN HUOMIOIMINEN SIOJITUSAIKAAN VERRATTUNA

Kuvio 17. Sijoitusajan vaikutus vastuullisuuden huomiointiin.

Toisaalta taas, kun vertaillaan sijoitusajan pituutta vastuullisuuteen osana sijoitustoimintaa, on se tärkeä osa sijoitustoimintaa enimmäkseen alle vuoden tai 3–5 vuotta sijoittaneilla. 1–3 vuotta sijoittaneet huomioivat kaikista eniten vastuullisuutta, mutta kokevat sen tärkeäksi osaksi sijoitustoimintaa kaikista vähiten.

6.5 Vastaajien muita huomioita

Viimeisessä kysymyksessä oli tarkoitus antaa vastaajille mahdollisuus jättää palautetta tai muita ajatuksia aiheeseen liittyen. Vastauksia tuli tähän kysymykseen yhteensä 19. Esille nousi, että osa vastaajista oli kokenut kyselyn

melko hankalaksi ja osan mielestä kysely oli melko mustavalkoinen, sillä vastuullisuuden huomioimista voi olla niin monenlaista ja sen määrittely hankalaa. Palautetta tuli myös siitä, että osalle kysely oli avannut vastuullisuusasioita lisää.

Vastauksissa oli tuotu esille myös vastuullisuuden puutteita esimerkiksi, että joitain sertifikaatteja voi rahalla ostaa ja että ESG-sijoittamisessakin on omat riskinsä. Vastuullisuus myös aiheuttaa energian kulutusta kaiken raportoinnin vuoksi, jonka takia se lisää myös päästöjä. Koettiin myös, että yritysten pitäisi tehdä enemmän yhteiskunnallista hyvää vastuullisuuden saavuttamiseksi. Useampi myös kertoi, ettei sijoitustoiminta ole tällä hetkellä kovin vastuullista, mutta siirtymää on tapahtumassa ajan kanssa. Tuotto on kuitenkin monelle hyvin tärkeä, mutta vastauksissa korostettiin myös, sitä ettei tuottoa haluta planeetan ja ihmisten kustannuksella.

7 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteena oli lähteä tutkimaan vastuullista ja ESG-sijoittamista sijoittajien keskuudessa. Haluttiin selvittää, miten paljon sijoitustoiminta on muuttunut vastuullisuuden noustessa pinnalle ja sitä, onko ESG ilmiö vain teoriassa vai oikeasti vaikuttava tekijä nykysijoittajien päätöksenteossa. Tutkimuskysymyksiä olivat: mitkä asiat sijoittajat kokevat vastuullisuudessa merkitykselliseksi, millaista tietämystä sijoittajilla on vastuullisuudesta ja miten se oikeasti näkyy sijoittajien omassa sijoitustoiminnassa.

Tavoitteisiin päästiin, sillä vastauksia tutkimuskysymyksiin saatiin ja yli 100 vastauksella saatiin hyvä läpileikkaus siitä, millaisia ajatuksia sijoittajilla on vastuullisuudesta. Kyselyssä tuli esille, että vastuullisuus on tärkeää ajatuksen tasolla, mutta moni ei esimerkiksi usko omalla sijoitustoiminnallaan voivansa saada sen suuremmin hyvää aikaan. Vastajaat eivät myöskään kokeneet, että vastuullinen sijoittaminen ja tuotto voitaisiin saavuttaa yhdessä. Yksi syy tähän oli mahdollinen vastuullisten sijoituskohteiden yliosto. Vastuullisuus koettiin myös markkinointitapana, joka ei ole tae hyvälle tuotolle. Hyvä tuotto ja omat arvot menivät monilla vastuullisuuden edelle sijoituskohteen valinnassa.

ESG-asiat kuitenkin selkeästi kiinnostivat monia ja näissä mielenkiintoista oli, miten ympäristöasiat erottuivat kaikista tärkeimpänä ensin, mutta kun seuraavassa kysymyksessä avattiin tarkemmin, mitä eri osa-alueet sisältävät, löytyivät eniten vastauksia saaneet asiat sosiaalisen toiminnan ja hallinnon asioista. Tärkeää voisi olla jatkossa korostaa juuri näitä muita osa-alueita lisää, sillä moni mieltää ESG:n ja vastuulliset sijoituskohteet ympäristöasioiksi lähinnä.

Käsitteisiin liittyvissä kysymyksissä oli huomattavissa, ettei suurin osa vastaajista ollut perehtynyt niin vastuullisen yritystoiminnan kuin ESG-asioihinkaan liittyviin käsitteisiin. Tämä kertoo sitä, ettei vastuullisuuteen ole omassa sijoitustoiminnassa perehdytty niin tarkkaan, että oltaisiin yritysten ja sijoituskohteiden vastuullisuutta tarkasteltu syvällisemmin. Vastuullisen sijoittamisen strategioita ei myöskään suurin osa vastaajista käyttänyt ja

vastuullisista rahastoista lähinnä passiivinen indeksirahasto sai suosiota vastauksissa. Nämä kertovat samaa siitä, ettei vastuullinen sijoittaminen juuri herätä aktiivisuutta vastaajissa, vaikka vastuullisuus ilmiönä olisikin tärkeä.

Monille kuitenkin oli selvää, kun kysyttiin mitä vastuullisuus merkitsee, että mitkä alat ja yritykset eivät ole vastuullisia ja mitkä asiat ja yritykset taas ovat. Monille se merkitsi sitä, että näitä huonoja asioita poissuljetaan ja hyviä korostetaan. Tämä oli mielenkiintoista, sillä kuitenkin poissulkemisen tai suosimisen strategia ei saanut paljoa vastauksia aikaisemmassa kysymyksessä.

Suurin osa vastaajista ei myöskään kokenut sijoitustoimintansa muuttuneen vastuullisuuden myötä, mutta osa kertoi vastuullisuuden korostuneen ja toiset näkivät sen mielenkiintoisena mahdollisuutena. Moni nykyään vastuullisesti sijoittava kertoi sijoittaneensa näiden arvojen pohjalta jo ennen vastuullisuuden korostumista. Moni myös mainitsi maineriskit, jotka eivät olleet ennen yhtä suuret. Tähän osasyynä on tietenkin sosiaalisen median käytön lisääntyminen ja globalisaatio.

Lopuksi vielä vertailtiin ikää ja sijoitusaikaa vastuullisuuteen. Mielenkiintoista oli, miten kuitenkin eniten vastuullisuutta huomioitiin melko vanhoissa ikäluokissa. Tämän seurauksena siis selvitettiin vielä sijoitusajan ja vastuullisuuden riippuvuutta, jossa taas alle vuoden tai 3–5 sijoittaneet huomioivat vastuullisuuden eniten omassa sijoitustoiminnassaan. Viimeiseen kysymykseen saatiin myös mielenkiintoisia vastauksia siitä, ettei vastuullisuus aina ole pelkästään hyvä asia, vaan tuo mukanaan omia riskejä ja haittojaan, mitkä pitää myös huomioida. Nämä olivat mielenkiintoisia näkökulmia asiasta, mitä voisi tutkia lisää.

Tutkimuksessa kyselyä voidaan pitää melko luotettavana, sillä kohderyhmä oli tarkkaan jaettu ja kyselyyn saatiin onnistuneesti vastauksia juuri tältä kohderyhmältä. Kyselyn alkukysymyksistä huomaa, että suurimmalla osalla vastaajista oli paljon sijoituskokemusta ja -omaisuutta, mikä oli toivottua kohderyhmältä tähän kyselyyn. Kysymyksiin saatiin laajasti erilaisia vastauksia

ja vastaajat olivat aktiivisesti täydentäneet avoimiin kohtiin vastauksiaan, jos siihen oli tarve. Kuitenkin, vaikka vastaukset viittaisivat siihen, että vastaajista iso osa oli toivottua kohderyhmää, varmuutta tähän ei voida saada. Kyselyä jaettiin alustoilla, johon siihen pääsee vastaamaan mahdollisesti myös kohderyhmän ulkopuoliset henkilöt.

Tutkimusta voidaan pitää sen puolesta melko pätevänä, sillä työn teoria oli saatu siirrettyä siihen hyvin. Vastauksien perusteella ja ennen kaikkea perusteluiden avoimiin kohtiin perusteella voidaan päätellä vastaajien ymmärtäneen kyselyn kysymykset. Tässäkin silti tulee ottaa huomioon, että aiheena vastuullisuus on laaja ja melko hankala ilmiö käsittää varsinkaan, jos lähdetään yleistämään. Vastaajilla voi olla hyvin erilaiset käsitykset aiheesta, jonka takia yleistävä kysely ei välttämättä ole tutkimusmenetelmänä se kaikkein pätevin tässä. Monet käsitteet aiheesta myös ovat hankalia ja voidaan ymmärtää monella tapaa. Esimerkiksi eettisen ja vastuullisen sijoittajan jaottelua olisi voinut selkeyttää kyselyssä.

Vastaajilta tuli palautetta, joiden mukaan kyselyn avulla vastuullisen sijoittamisen hahmottaminen helpottui. Kysely kuitenkin sai myös palautetta siitä, että monissa kohdissa vastuullisuuteen liittyvien asioiden määrittely oli hankalaa ja kysely olisi voinut olla vähemmän mustavalkoinen. Tätä olisi voinut vielä ennen kyselyä yrittää parantaa muuttamalla kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja helpommin lähestyttäväksi. Kyselyn termejä ja kieltä olisi myös voinut vielä selkeyttää lisää.

Tavoitteena myös oli alun perin saada vastauksia suoraan kohderyhmästä, jossa on nimenomaan vastuullisesta sijoittamisesta kiinnostuneita. Tämä kuitenkin osoittautui hankalaksi ja lopulta kohderyhmä oli sijoittajat ylipäättänsä. Tällä saatiin aikaan mielenkiintoinen tutkimus, mutta vastaukset olisivat varmasti kohderyhmän pienellä muutoksella eronneet huomattavasti.

Kysely osoittautui muutenkin hankalaksi tavaksi tutkia tätä ilmiötä ja mahdollisesti toisen tutkimusmenetelmän käyttö tässä olisi helpottanut tutkimusta ja tehnyt siitä luotettavamman. Tämän takia tutkimustuloksia ei voi

tässä kohtaa pitää täysin luotettavina, vaan lähinnä suuntaa antavina. Jatkotutkimuksella nämä voitaisiin vahvistaa.

Jatkotutkimusaiheita tästä voisi juuri olla jo aikaisemmin mainittu vastuullisuuden huonot puolet ja riskit. Muita lisätutkimuksen aiheita voisi olla se, miten voitaisiin lisätä vastuullisten sijoituskohteiden ja strategioiden suosiota laskematta tuotto-odotuksia yliostamisella. Vastuullisuus kuitenkin selkeästi kiinnostaa monia, mutta vastuullisesti sijoittamisessa arkaillaan. Voitaisiin lähteä tutkimaan sen helpottamista.

Lähteet

Assaf, C.; Monne, J.; Harriet, L. & Meunier, L. 2023. ESG investing: Does one score fit all investors' preferences? Elsevier: Science Direct. Viitattu 26.3.2024 <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S0959652624005419#sec5>.

Benuzzi, M.; Klaser, C. & Bach, C. 2023. Which ESG+F dimension matters most to retail investors? An experimental study on financial decisions and future generations. Elsevier: Science Direct. Viitattu 26.3.2024. <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S2214635023000965#sec0085>.

Danske Bank 2024. Sijoittamisen ABC. Viitattu 1.3.2024. <https://danskebank.fi/sinulle/saastaminen-ja-sijoittaminen/oppaat/sijoittamisen-abc#id1>.

Eq 2021. SFDR-tuoteluokittelu ja kestävä kehitys yritysvalinnassa. Viitattu 27.2.2024. <https://www.eq.fi/fi/funds/news/2021-09-06>.

Euroopan komissio 2024a. EU taxonomy for sustainable activities. Viitattu 27.2.2024. https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en?prefLang=fi.

Euroopan komissio 2024b. EU Taxonomy Navigator. Viitattu 28.2.2024. <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/>.

Fatemi, A.; Foladi, I.; Zhao, Y. & Ma, Z. 2023. On the superior performance of SRI funds. Elsevier: Science Direct. Viitattu 26.3.2024. <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S1059056024002247#sec5>.

Finsif 2024. b PRI-periaatteet. Viitattu 27.2.2024. <https://finsif.fi/pri-periaatteet/?sfw=pass1708072659>.

Finsif 2021. Vastuullisen sijoittamisen opas. Viitattu 27.2.2024. <https://finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas/>.

Fritze, J. 2022. Taksonomia pähkinänkuoressa – Tämä on hyvä tietää EU:n kestävän rahoituksen ”ekomerkistä”. WWF. Viitattu 27.2.2024.

<https://wwf.fi/uutiset/2022/01/taksonomia-pahkinankuoressa-tama-on-hyva-tietaa-eun-kestavan-rahoituksen-ekomerkista/>.

Haavisto, T. 2022. Löytöretki sijoitusmaailmaan. Espoo: Suomen Sijoittajaopastus Oy.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9., uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Hemmilä, M. 2023. OP:n sijoitusnäkemys vuodesta 2024 – ”Sekä osakkeita että korkoja sisältävä salkku kestää riskejä aikaisempaa paremmin”. OP Media. Viitattu 1.3.2024. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/opn-sijoitusnakemys-vuodesta-2024--seka-osakkeita-etta-korkoja-sisaltava-salkku-kestaariskeja-aikaisempaa-paremmiin/>.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13.–14., osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hyrskke, A.; Lönnroth, M.; Savilaakso, A.; Sievänen, R. 2020. Vastuullinen sijoittaja. Viro: Kauppakamari.

Hyttinen, M. 2017. #Suosioharha – Sijoittaminen on taitolaji. Helsinki: Alma Talent.

Hämäläinen, K. 2014. Sijoittaminen – Opas uteliaille. Helsinki. Pörssisäätiö. Viitattu 19.2.2024. https://www.porssisaatio.fi/app/uploads/2023/11/Opas_uteliaille.pdf.

Joutsenvirta, M.; Halme, M.; Jalas, M.; Mäkinen, J. 2011. Vastuullinen liiketoiminta kansainvälisessä maailmassa. Helsinki: Gaudeamus.

Juntunen, E. 2023. Viisas sijoittaja: Tunne itsesi ja osakemarkkinat. Helsinki: Tammi

Juutinen, S. 2016. Strategisen yritysvastuun käsikirja. E-kirja Alma Talent Verkkojyly-kirjapalvelussa. Alma Talent. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.2.2024. [https://verkkokirjahyly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/IAFBHXCTEB#kohta:STRATEGISEN\(\(20\)YRITYSVASTUUN\(\(20\)K\(\(c4\)SIKIRJA](https://verkkokirjahyly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/IAFBHXCTEB#kohta:STRATEGISEN((20)YRITYSVASTUUN((20)K((c4)SIKIRJA).

Kaaresvirta-Huhta, P. 2023. EU:n kestävän rahoituksen tiedonantoasetus lupaa hyvää, mutta toteutus jättää toivomisen varaa. Finanssiala. Viitattu 27.2.2024. <https://www.finanssiala.fi/uutiset/eun-kestavan-rahoituksen-tiedonantoasetus-lupaa-hyvaa-mutta-toteutus-jattaa-toivomisen-varaa/>.

Kalliokoski, J. 2024. Pk-yritys, kannatko sosiaalisen vastuusi? 3 syytä, miksi se kannattaa. OP Media. Viitattu 1.3.2024. <https://www.op-media.fi/vastuullisuus/pk-yrityksen-sosiaalinen-vastuu/?icmp=haku>.

Kallunki, J.; Martikainen, M.; Niemelä, J. 2019. Ammattimainen sijoittaminen. E-kirja Alma Talent Sijoituskirjasto-kirjapalvelussa. 8., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.2.2024 <https://sijoituskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/FAIBFXDTEB#piste:tGb>.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karhunen, J. 2022. Miten vertailla rahastojen vastuullisuutta? Katse kohti kahta vihreän sävyä! Finanssiala. Viitattu 27.2.2024. <https://www.finanssiala.fi/uutiset/miten-vertailla-rahastojen-vastuullisuutta-katse-kohti-kahta-vihrean-savya/>.

Kullas, E. & Myllyoja, N. 2014. Nainen ja rikastumisen taito. Helsinki: Talentum.

Kurittu, K. 2021. Sijoita rahasi vastuullisesti. Helsinki: Alma Talent.

Kurittu, K. 2018. Yritysvastuuraportointi – Kiinnostavan viestinnän käsikirja. E-kirja Alma Talent Verkkohylly-kirjapalvelussa. Alma Talent. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.2.2024. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/CACBFXDTEB#kohta:Yritysvastuuraportointi\(\(20\)\)\(\(2013\)\)\(\(20\)Kiinnostavan\(\(20\)viestinn\(\(e4\)n\(\(20\)k\(\(e4\)sikirja/piste:t2](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/CACBFXDTEB#kohta:Yritysvastuuraportointi((20))((2013))((20)Kiinnostavan((20)viestinn((e4)n((20)k((e4)sikirja/piste:t2).

Lammela, M. 2024. Voiko sijoittamalla vaikuttaa yhteiskuntaan? Vastuullista sijoittamista voi tehdä itselle sopivalla tavalla. OP Media. Viitattu 1.3.2024. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/voiko-sijoittamalla-vaikuttaa-yhteiskuntaan-vastuullista-sijoittamista-voi-tehda-itselle-sopivalla-tavalla/>.

Luoma, T. 2023. Aiheita ajattelulle: Ajatuksia omistajuudesta, hallitustyöstä, johtajuudesta, sijoittamisesta, taloustieteestä ja elämästä. Karkkila: Value Owner Oy.

Murtomäki, M. 2023. Rahastot vai osakkeet – kumpi kannattaa? OP Media. Viitattu 1.3.2024. <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/sijoittamisen-aloittaminen/rahastot-vai-osakkeet--kumpi-kannattaa/>.

Mähkä, M. 2021. Rahastokirja vasta-alkajille. Helsinki: Alma Talent.

Niskala, M.; Pajunen, T.; Tarna-Mani, K. 2013. Yritysvastuu: Raportointi- ja laskentaperiaatteet. Helsinki: KHT-Media.

Nordea 2024b. Sijoita keskittyen vastuullisuuteen. Viitattu 1.3.2024. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/vastuullinen-sijoittaminen.html>.

Parviainen, A. & Järvinen, S. 2015. Sijoittamalla miljonääriksi. Helsinki: Talentum.

Pesonen, M. 2013. Sijoituspokkari – Säästäjästä sijoittajaksi. Jyväskylä: Docendo Oy.

Principles for Responsible Investment n.d. About the PRI. Viitattu 28.2.2024. <https://www.unpri.org/about-us/about-the-pri>.

Ratsula, N. 2016. Compliance – Eettinen ja vastuullinen liiketoiminta. E-kirja Alma Talent Bisneskirjasto-kirjapalvelussa. Alma Talent. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.2.2024. <https://bisneskirjasto-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/FAIBEXCTEB#piste:b4>.

Saario, S. 2021. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. 20. painos. Helsinki: Alma Talent.

Seifert, M.; Spitzer, F.; Haeckl, S.; Gaudeul, A.; Kirchler, E.; Palan, S.; Gang, K. 2022. Can information provision and preference elicitation promote ESG investments? Evidence from a large, incentivized online experiment. Elsevier: Science Direct. Viitattu 26.3.2024. <https://www.sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S0378426624000347#sec0021>.

Silvola, H. & Landau, T. 2019. Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin. Helsinki: Alma Talent.

Thurén, J. 2021. Kaikki kuluttamisesta – Näin aloin käyttää rahojani paremmin. Helsinki: Gummerus Kustannus Oy.

UN Global Compact 2024a. Mikä on UN Global Compact? Viitattu 19.2.2024. <https://www.globalcompact.fi/gc-network-finland>.

Verohallinto 2022. Sijoitukset. Viitattu 19.2.2024. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/>.

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Yang, J.; Kwaku Agyei, S.; Bossman, A.; Gubareva, M.; Marfo-Yiadom, E. 2023. Energy, metals, market uncertainties and ESG stocks: Analysing predictability and safe havens. Elsevier: Science Direct. Viitattu 26.3.2024. <https://www-sciencedirect-com.ezproxy.turkuamk.fi/science/article/pii/S1062940823001535#s0060>.

Kyselylomake

Kysely vastuullisesta ja ESG-sijoittamisesta

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tämä kyselytutkimus on osa ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä ja vastauksia tullaan käyttämään opinnäytetyön tutkimusosassa. Kyselyllä on tarkoitus tutkia vastuullisen sijoittamisen tapoja sekä sijoittajien tietämystä ja kokemusta vastuullisuudesta ja ESG-sijoittamisesta.

Kysely on täysin anonyymi ja se koostuu 17 kysymyksestä. Kysymyksistä suurin osa on monivalintakysymyksiä ja lopusta löytyy muutama avoin kysymys. Kyselyn täyttäminen kestää noin 5 minuuttia.

Sukupuoli *

- Mies
 Nainen
 Muu
 En halua sanoa

Ikä *

- 18-25 vuotta
 26-33 vuotta
 34-41 vuotta
 42-49 vuotta
 50-57 vuotta
 58-65 vuotta
 yli 65 vuotta

Kuinka kauan olet sijoittanut? *

- Alle vuoden
 1-3 vuotta
 3-5 vuotta
 5-10 vuotta
 yli 10 vuotta

Sijoitetun varallisuuden määrä *

- 0€ - 999€
 1 000€ - 4 999€
 5 000€ - 9 999€
 10 000€ - 29 999€
 30 000€ - 49 999€
 50 000€ tai enemmän

Mihin sijoitat? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Rahastot
 Osakkeet
 Korkosijoitukset
 Kiinteistöt/asunto-osakkeet
 Muuhun, mihin?

Huomioitko vastuullisuuden omassa sijoittamisessa ja koetko sen tärkeäksi? *

- Huomioin ja koen tärkeäksi osaksi sijoitustoimintaani
 Huomioin, mutta en koe tärkeäksi osaa sijoitustoimintaani
 En huomioi, enkä siten koe tärkeäksi
 En huomioi, mutta koen sen silti tärkeäksi
 Joku muu ajatus tästä, mikä? _____

Koetko olevasi enemmän eettinen vai vastuullinen sijoittaja? *

- Eettinen sijoittaja, teen sijoitusvalintani omien arvojeni pohjalta
 Vastuullinen sijoittaja, teen sijoitusvalintani ESG-asioiden pohjalta
 En koe olevani kumpaakaan/en osaa sanoa

Joku muu ajatus tähän liittyen, mikä? _____

Minkä tekijöiden koet vaikuttavan vastuullisen yrityksen valintaan sijoituskohteeksi? (Voit valita useamman vaihtoehdon) *

- Yrityksen vastuullinen liiketoiminta
 Parempi tuottomahdollisuus
 Pienemmät riskit
 Yrityksen selkeä viestintä vastuullisesta liiketoiminnasta
 Yrityksen suurempi arvostus
 Yrityksen kilpailuetu
 Yrityksen muutoskyky
 Muu, mikä? _____

Mitkä asiat valitsemassasi ESG:n osa-alueissa ovat sinulle tärkeimpiä? (Voit valita useamman vaihtoehdon.) *

- E: energiatehokkuus
 E: kiertotalous
 E: ilmastonmuutos
 E: luonnon monimuotoisuus
 E: muu, mikä? _____

- S: ihmisoikeudet
 S: lasten oikeudet
 S: työelämäoikeudet
 S: tuoteturvallisuus
 S: muu, mikä? _____

- G: hallituksen riippumattomuus
 G: verojen maksu
 G: korruption- ja lahjonnan vastaisuus
 G: muu, mikä? _____

- En osaa sanoa

Valitse kaikki vastuulliseen yritystoimintaan liittyvät käsitteet, joihin olet perehtynyt. *

- Yrityksen vastuullisuusraportointi
 GRI (Global Reporting Initiative)
 UN Global Compact
 Kaikki edellä olevat käsitteet ovat minulle vieraampia
 Joku muu vastuulliseen yritystoimintaan liittyvä käsite, mikä? _____

Koetko jonkin ESG:n osa-alueista (Environmental, Social tai Governance) muita tärkeämmäksi itsellesi sijoittamisessa? *

- E, ympäristöasiat
 S, sosiaalinen toiminta
 G, hallintoasiat
 Mikään osa-alue ei varsinaisesti korostu omassa sijoittamisajattelussani
 Kaikki ovat minulle yhtä tärkeitä
 Muu ajatus, mikä? _____

Valitse kaikki kestävään kehitykseen liittyvät käsitteet, joihin olet perehtynyt. *

- EU:n taksonomia-asetus
 SFDR (EU:n kestäväan rahoituksen tiedonantoasetus)
 Tumman- ja vaaleanvihreät rahastot
 PRI (Principles of Responsible Investment)
 Kaikki edellä olevat käsitteet ovat minulle vieraampia
 Joku muu kestävään kehitykseen liittyvä käsite, mikä? _____

Käytätkö jotain vastuullisen sijoittamisen strategiaa? (Voit valita useamman vaihtoehdon.) *

- Poissulkeminen
 Suosiminen/ toimialansa parhaat
 Aktiivinen omistajuus/ vaikuttavuussijoittaminen
 ESG-integrointi
 Teemasijoittaminen
 Muu, mikä? _____
 En käytä mitään vastuullisen sijoittamisen strategiaa

Jos valitsit alussa rahastot sijoituskohteeksesi, sijoitatko johonkin vastuullisen rahastosijoittamisen vaihtoehtoista? (Voit valita useamman vaihtoehdon.) *

- Vastuullisen sijoittamisen teemarahastot
- Vastuullinen rahasto, jonka salkunhoitaja valitsee aktiivisesti vastuullisimpia yrityksiä salkkuun
- Vastuulliseksi nimetty osakerahasto
- Vastuullisen varainhoitajan rahasto
- Vastuullista indeksiä seuraava passiivinen rahasto
- Muu, mikä? _____
- En osaa sanoa/ en sijoita rahastoihin

Mitä vastuullisuus sijoittamisessa merkitsee sinulle?

Vastuullisuus on vielä melko tuore ilmiö. Jos sijoitit jo ennen sen suosiota, miten sijoittamisesi on muuttunut vastuullisuuden korostumisen jälkeen ja miksi?

Muuta huomioitavaa/kommentoitavaa. Tähän voi myös kertoa omia vastauksiaan tarkemmin auki, jos haluaa.
